

1. Uvod

GRAD DRNIŠ

Panorama Grada Drniša

Drniški je kraj bio područje značajnih povijesnih događanja. O naseljenosti svjedoče arheološki ostaci iz razdoblja paleolitika. U starom vijeku ovdje je bila razdjelnica ilirskih plemena Liburna i Delmata. U srednjem vijeku na ovim područjima nastaje jezgra prve hrvatske države. Prvi pisani spomen Drniša datira iz 1494. godine. U XV. stoljeću dolazi do prodora Turaka pod čijom vlašću drniški kraj ostaje sve do pred kraj XVII. stoljeća.

To razdoblje obilježeno je čestim borbama Turaka i Mlečana i povremenom mletačkom prevlašću. U doba osmanske vlasti Drniš se spominje kao veliki grad s 200 do 300 domaćinstava, izgrađenim sustavom vodoopskrbe, mostovima i pet džamija. Dolaskom mletačke vlasti u XIII. stoljeću Drniš se spušta sa Gradine i grade se objekti i trg, palazzino i kvartir, koji čine današnje središte grada.

Na samom kraju XVIII. stoljeća Drniš dolazi pod vlast Austrije pod kojom ostaje do 1918. god, osim kraćeg perioda francuske vladavine početkom XIX. stoljeća. U ovom periodu Drniš se intenzivno razvija: otvaraju se rudnici mrkog ugljena, željeznicom se povezuje sa Šibenikom i Splitom, uvodi se kontinuirana nastava u osnovnim školama, osniva se Drniška glazba, otvara Slavjanska narodna čitaonica, uvodi hrvatski jezik u škole, osniva Hrvatski sokol, organizacija koja započinje organizirane sportske aktivnosti, a osniva se i općinska štedionica s ciljem unapređenja poljoprivrede i šumarstva.

Godine 1923., za vrijeme Kraljevine SHS, Drniš je dobio električnu energiju, a 1925. god. završena je izgradnja željezničke pruge prema Zagrebu te uvedena telefonija. Nakon II. svjetskog rata i razdoblja socijalističke Jugoslavije, Drniš je ponovno doživio stradanje u Domovinskom ratu (1991-1995). Nakon četiri godine u progonstvu, Drnišani se vraćaju svojim domovima i obnavljaju grad.

Gradina

Flora i fauna drniškog područja, koje obuhvaća i područje Nacionalnog parka Krka te kanjon Čikole kao područje zaštićenih prirodnih vrijednosti, obiluje biljnim i životinjskim endemskim vrstama.

Dalmatinska gaovica

Po bogatstvu (221 vrsta) i strukturi faune područje oko rijeke Krke je jedan od najznačajnijih ornitoloških rezervata u Hrvatskoj, a ubraja se i među ornitološki najvrjednija područja Europe.

U kanjonima Krke i Čikole obitavaju brojne rijetke i ugrožene vrste ptica među kojima suri orao, sokolovi, sove, lastavice te močvarne ptice poput divljih patki i guski, šljuka i sl. U slatkovodnom dijelu Krke potvrđeno je postojanje sedamnaest vrsta riba, od čega je čak sedam endemskih. Jedna od četiriju vrsta iz porodice pastrva obitava samo u Krki te je tako i dobila ime "*Salmothymus obtusirostris krkensis*".

Među vodozemcima na ovom području cesti su obični vodenjak, siva gubavica i zelena žaba, dok se među gmazovima ističu veliki zelembać, blavor, kornjača čančara te zmije od kojih je najpoznatiji obični poskok (*Vipera ammodytes*). U fauni sisavaca ovog područja spomenimo kunu bjelicu, jazavca, čaglja i vuka.

Šumski pokrov ovog područja je, zbog stoljetnog čovjekovog utjecaja, uvelike uništen. No posljednjih desetljeća je, uslijed smanjene sječe drva i ograničenja ekstenzivnog stočarstva, primjetan proces obnove vegetacije. Biljni pokrov sačinjava oko 800 biljnih vrsta, među kojima je više ilirsko-jadranskih endema.

U šumama su najzastupljeniji hrast crnika, zelenika i tršlja, bijeli grab, crni jasen, maklen i hrast medunac. Područje je pošumljavano uglavnom alepskim borom i crnim borom. Nižu vegetaciju čine grmolike biljke iz porodica vrieska, rašeljke, šmrike, drače i sl. Na kamenjarskim travnjacima se još vrlo rijetko može naći pčelina kokica, inače ugrožena i strogo zaštićena vrsta. Spomenimo i dvije možda najpoznatije biljne vrste koje uspijevaju na ovom području, smokva i divlja maslina.

Šmrika (*Juniperus oxycedrus*)

Prema Pravilniku o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači, **Program zaštite divljači je planski akt za razdoblje od 10 godina koji osigurava zaštitu divljači na površinama iz članka 11. stavka 2. točaka 2., 3., 4., 5., 6., 7., i 8. Zakona o lovstvu.** Navedene površine zovu se još i površine izvan lovišta, a obuhvaćaju slijedeće kategorije zemljišta:

1. na miniranim površinama i sigurnosnom pojasu širine do 100 m
2. na moru i ribnjacima s obalnim zemljištem koje služi za korištenje ribnjaka
3. u rasadnicima, nasadima voćaka, vinove loze i višegodišnjega ukrasnog, ljekovitog i drugog bilja koji su namijenjeni intenzivnoj proizvodnji te pašnjacima, ako su ograđeni ogradom koja sprječava prirodnu migraciju dlakave divljači
4. na zaštićenim dijelovima prirode ako je posebnim propisima u njima zabranjen lov
5. na javnim cestama i drugim javnim površinama
6. na građevinskom području, osim na neizgrađenom dijelu građevinskog područja do njegova privođenja namjeni
7. na vojnim lokacijama
8. na drugim površinama na kojima je aktom o proglašenju njihove namjene zabranjen lov.

Divljač je nedjeljiv dio krajobraza i, budući da za određenu interesnu skupinu predstavlja okosnicu u gospodarenju, o njenoj brojnosti ovisi dinamika populacije ostalih životinjskih vrsta te pojedinih sastavnica vegetacije.

Grad Drniš izrađuje Program zaštite divljači za divljač koja obitava na nelovnim površinama naselja Badanj, Biočić, Bogatić, Brištane, Drinovci, Drniš, Kadina Glavica, Kanjane, Kaočine, Karalić, Ključ, Kričke, Lišnjak, Miočić, Nos Kalik, Pakovo Selo, Parčić, Pokrovnik, Radonić, Sedramić, Siverić, Širitovci, Štikovo, Tepljuh, Trbounje, Velušić i Žitnić.

Program je izrađen sukladno važećem Zakonu o lovstvu, te prema važećem Pravilniku o sadržaju i načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači.

Program zaštite divljači izrađen je za gospodarsko razdoblje od 01. travnja 2025. do 31. ožujka 2035. godine, a izrađivač programa je trgovačko društvo Laurales d.o.o., Bosanska 36, 42000 Varaždin, OIB 57615762070, koje zastupa direktor Antun Viličić dipl. ing. šum., ovlašteni izrađivač za izradu lovnogospodarskih osnova, programa uzgoja divljači, programa zaštite divljači i njihovih revizija sa licencijom broj 2233.

Program zaštite divljači izrađen je u skladu sa sljedećim zakonskim i podzakonskim aktima:

- Zakon o lovstvu ("Narodne novine", broj: 99/18., 32/19., 32/20., i 127/24. OUSRH)
- Zakon o šumama ("Narodne novine", broj: 68/18., 115/18., 98/19., 32/20., 145/20. i 36/24.)
- Zakon o veterinarstvu ("Narodne novine", broj: 82/13., 148/13., 115/18. i 52/21.)
- Zakon o zaštiti prirode ("Narodne novine", broj: 80/13., 15/18., 14/19. i 127/19.)
- Zakon o zaštiti okoliša ("Narodne novine", broj: 80/13., 153/13., 78/15., 12/18. i 118/18.)
- Zakon o zaštiti životinja ("Narodne novine", broj: 102/17. i 32/19.)
- Zakon o prekograničnom prometu i trgovini divljim vrstama ("Narodne novine", broj: 94/13. i 14/19.)
- Zakon o sprječavanju unošenja i širenja stranih te invazivnih vrsta i upravljanju njima ("Narodne novine", broj: 15/18. i 14/19.)
- Zakon o nabavi i posjedovanju oružja građana ("Narodne novine", broj: 94/18., 42/20., 114/22.)
- Pravilnik o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači ("Narodne novine", broj: 40/06., 92/08., 39/11. i 41/13.)
- Stručna podloga za bonitiranje i utvrđivanje lovnoproduktivnih površina u lovištima Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj: 40/06.)
- Pravilnik o lovostaju ("Narodne novine", broj: 94/19.)
- Pravilnik o stručnoj službi za provedbu lovnogospodarskih planova ("Narodne novine", broj: 108/19.)
- Pravilnik o lovočuvarskoj službi ("Narodne novine", broj: 16/19.)
- Pravilnik o lovačkim psima ("Narodne novine", broj: 108/19.)
- Pravilnik o načinu uporabe lovačkog oružja i naboja ("Narodne novine", broj: 37/19.)
- Pravilnik o trofejima divljači ("Narodne novine", broj: 24/21.)
- Pravilnik o potvrdi o podrijetlu divljači i njezinih dijelova i načinu označavanja divljači ("Narodne novine", broj: 15/19.)
- Pravilnik o uvjetima i načinu lova, nošenju lovačkog oružja, obrascu i načinu izdavanju lovačke iskaznice, dopuštenju za lov i evidenciji o obavljenom lovu ("Narodne novine", broj: 70/10.)
- Pravilnik o sokolarstvu ("Narodne novine", broj: 47/19., 122/20., 55/22. i 27/24.)
- Pravilnik o osposobljavanju kadrova u lovstvu ("Narodne novine", broj: 78/06. i 92/08.)
- Pravilnik o lovniku ("Narodne novine", broj: 108/19.)
- Pravilnik o načinu lova u graničnom pojasu ("Narodne novine", broj: 67/06.)
- Pravilnik o uvjetima i načinu lova, nošenju lovačkog oružja, obrasca i načina izdavanja lovačke iskaznice, dopuštenja za lov i evidencije o obavljenom lovu ("Narodne novine", broj: 70/10.)
- Pravilnik o sadržaju i načina vođenja središnje lovne evidencije ("Narodne novine", broj: 67/06. i 73/10.)
- Pravilnik o cjeniku divljači ("Narodne novine", broj: 20/19.)
- Pravilnik o uređivanju šuma ("Narodne novine", broj: 97/18., 101/18. i 31/20.)
- Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine ("Narodne novine", broj: 72/17.)
- Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa ("Narodne novine", broj: 27/21. i 101/22.)
- Uredba o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže ("Narodne novine", broj: 80/19. i 119/23.)
- Pravilnik o naknadi štete od životinja strogo zaštićenih vrsta ("Narodne novine", broj: 114/17.)
- Pravilnik o visini naknade štete prouzročene nedopuštenom radnjom na zaštićenim životinjskim vrstama ("Narodne novine", broj: 84/96. i 79/02.)
- Pravilnikom o sakupljanju zavičajnih divljih vrsta ("Narodne novine", broj: 114/17.)
- Pravilnik o strogo zaštićenim vrstama ("Narodne novine", broj: 144/13. i 73/16.)
- Pravilnik o prijelazima za divlje životinje ("Narodne novine", broj: 5/07.)
- Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže ("Narodne novine", broj: 25/20. i 38/20.)

- Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine (Pariz, 1972.) – Nostrifikacija o sukcesiji ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 12/93.)
- Konvencija o močvarnim staništima koja su od međunarodnog značenja naročito kao staništa ptica močvarica (Ramsar, 1971.) - Nostrifikacija o sukcesiji ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 12/93.)
- Konvencija o biološkoj raznolikosti (Rio de Janeiro, 1992.)
 - * Zakon o potvrđivanju ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 6/96.)
 - * Protokol o biološkoj sigurnosti u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 7/02.)
- Konvencija o zaštiti migratornih vrsta divljih životinja (Bonn, 1979.) i pripadajući sporazumi
 - * Zakon o potvrđivanju za sve ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 6/2000.)
 - * Sporazum o zaštiti euroazijsko - sjevernoameričkih migratornih ptica močvarica (AEWA 1995.)
 - * Sporazum o zaštiti evropskih šišmiša (EUROBATS 1991.)
 - * Memorandum o razumijevanju u svezi s mjerama zaštite za droplju (*Otis tarda*) (2000.)
 - * Memorandum o razumijevanju u svezi s mjerama zaštite za tankokljunog pozviždača (*Numenius tenuirostris*) (1994.) - Republika Hrvatska potpisnica od 1994. godine.
- Konvencija o zaštiti evropskih divljih vrsta i prirodnih staništa (Bern, 1979.)
 - * Zakon o potvrđivanju ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 6/00.)
- Konvencija o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore (CITES), (Washington, 1973.)
 - * Zakon o potvrđivanju (ratifikaciji) ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 12/99.)
- Konvencija o evropskim krajobrazima (Firenza, 2000.)
 - * Zakon o potvrđivanju ("Narodne novine" - Međunarodni ugovori, broj: 12/02.)

Literatura:

1. Zvonko Mustapić i suradnici, *Lovstvo*, Zagreb, 2004.
2. Autori, *Poučnik lovstva*, Split, 2008.
3. Andrašić, *Zoologija divljači i lovna tehnologija*, Zagreb, 1979.
4. Darabuš, Jakelić, *Osnove lovstva*, Zagreb, 2002.
5. Preglednici Arkod i Geoportal.
6. Lukač, G., 2007: Popis ptica Hrvatske - Fauna Croatica, Aves XXXVII. Nat. Croat., Vol 16 (Suppl. 1.): 1-148.
7. Vukelić, J.; Mikac, S.; Baričević, D.; Bakšić, D.; Rosavec, R., 2008: Šumska staništa i šumske zajednice u Hrvatskoj - Nacionalna ekološka mreža. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, 263 pp.
8. Internet stranica Grada Drniša.
9. Internet stranica JU Priroda Šibnesko-kninske županije.
10. Stručna podloga za utvrđivanje osnovnih odrednica obitavanja, statusa i smjernica gospodarenja čagljem (*Canis aureus* L.) u Republici Hrvatskoj.

2. AKT O PROGLAŠENJU ILI USTANOVLJENJU POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA

Prostorni plan uređenja Grada Drniša ("Službeni Glasnik grada Drniša" br. 2/25.)

Na temelju članka 113. Zakona o prostornom uređenju ("Narodne novine", broj 153/13., 65/17., 114/18., 39/19., 98/19. i 67/23.), članka 58. Statuta Grada Drniša ("Službeni glasnik Grada Drniša broj, 02/21 i 2/22), članka 17. Poslovnika Gradskog vijeća Grada Drniša ("Službeni glasnik Grada Drniša", broj 2/21. i 1/22.), Komisija za Statut, Poslovnik i propise na sjednici održanoj dana 17. veljače 2025. godine utvrdila je

Pročišćeni tekst Prostornog plana uređenja Grada Drniša

KLASA: 350-02/22-20/12
UR.BROJ: 2182-6-25-91
Drniš, 17. veljače 2025. godine

KOMISIJA ZA STATUT, POSLOVNIK I PROPISE GRADSKOG VIJEĆA GRADA DRNIŠA

PREDSJEDNIK:
Tomislav Dželalija dipl.ing., v.r.

Na temelju članka 11. stavak 2., članka 20. i članka 47. Zakona o lovstvu ("Narodne novine", broj 99/18., 32/19., 32/20. i 127/24.), članka 57. i 58. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači ("Narodne novine", broj 40/06., 92/08., 39/11. i 41/13.) i članka 51. Statuta Grada Drniša ("Službeni glasnik Grada Drniša", broj: 2/21. i 2/22.), Gradsko vijeće Grada Drniša na svojoj 3. sjednici održanoj dana 29. srpnja 2025. godine donosi

O D L U K U **o proglašenju površine izvan lovišta na području Grada Drniša**

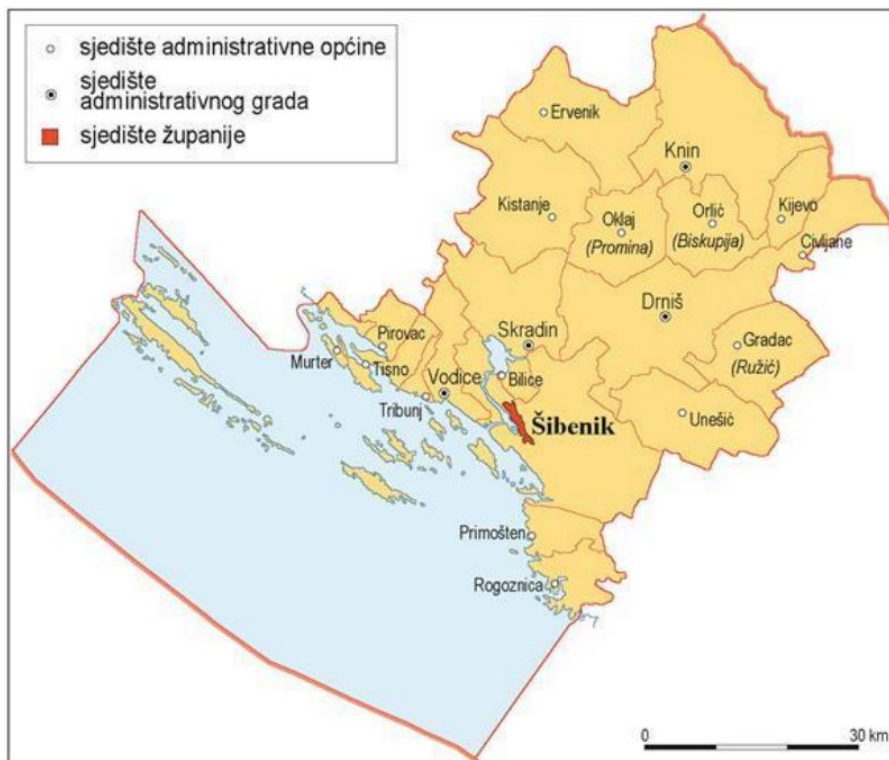
KLASA: 323-01/25-01/1
URBROJ: 2182-6-01-25-5
Drniš, 29. srpnja 2025. godine

GRAD DRNIŠ
GRADSKO VIJEĆE

PREDSJEDNICA:

Majdi Pamuković, prof.

3. OSNOVNI PODACI O POLOŽAJU I GRANICAMA POVRŠINE IZVAN LOVIŠTA TE NJENOJ POVRŠINI RAZRAĐENOJ PO KULTURAMA ZEMLJIŠTA SA ZEMLJOVLASNIČKIM RAZMJEROM

Grad Drniš smjestio se južno od planine Promine, središnja točka Šibensko-kninske županije do koje se dolazi prateći glavnu županijsku cestu od županijskog središta Šibenika prema zaleđu, na čijem krajnjem sjeveroistoku leži grad Knin i planina Dinara. Izraz "drniško područje" često se koristi i kao sinonim za područje koje čine i susjedne općine Promina, Ružić i Unešić.

Drniš broji 2597 stanovnika, dok ih na širem gradskom području živi ukupno 6332. Područje grada prostire se na površini od 355 km² i obuhvaća 27 naselja: Badanj, Biočić, Bogatić, Brištane, Drinovci, Drniš, Kadina Glavica, Kanjane, Kaočine, Karalić, Ključ, Kričke, Lišnjak, Miočić, Noš Kalik, Pakovo Selo, Parčić, Pokrovnik, Radonić, Sedramić, Siverić, Širitovci, Štikovo, Tepljuh, Trbounje, Velušić i Žitnić.

Grad Drniš sastoji se od nekoliko mikroregija od kojih se mogu posebno istaknuti tri prostorno-zemljopisne jedinice:

- Promina-Miljevci
- Petrovo polje
- Vapnenačko-krški prostor drniške zagore

Na području grada Drniša teku dvije rijeke: Krka i Čikola, a okružuju ga tri planine: Promina (1148 m), Moseć (838 m) i Svilaja (1508 m). Klima je ovdje submediteranska, s blagim zimama i vrućim ljetima.

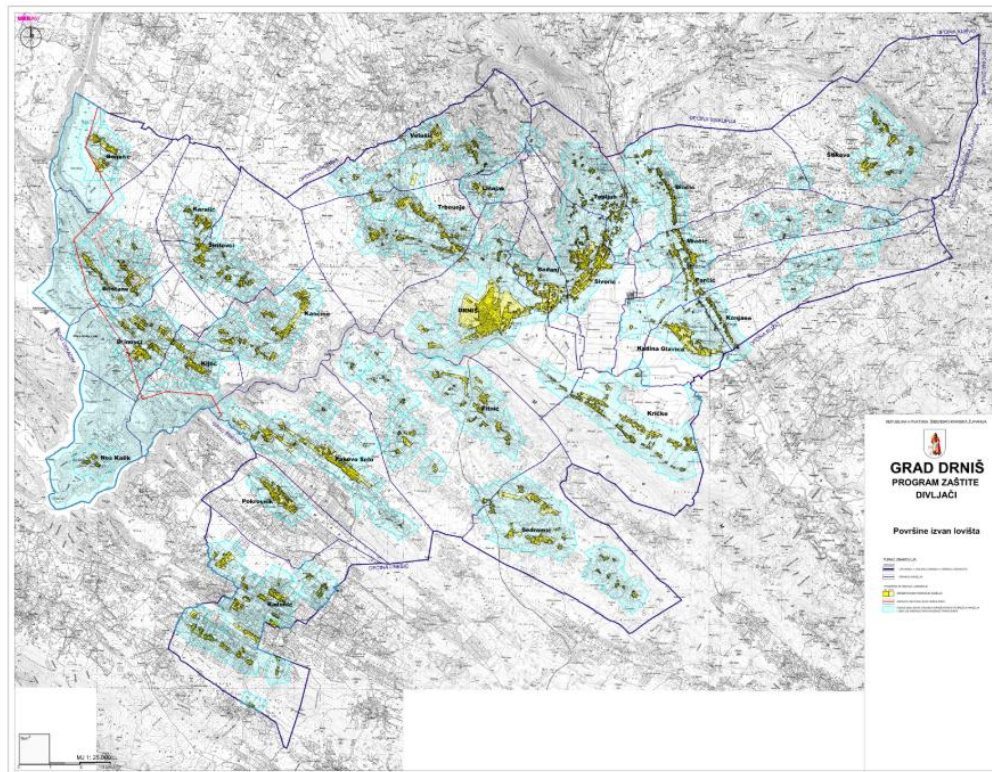

STRUKTURA POVRŠINA				
NAZIV POVRŠINE	VRSTA POVRŠINE	KULTURA	ZEMLJOVLASNIČKO RAZMJERJE	HA
1	2	3	4	-
KULTURE	ŠUMSKO ZEMLJIŠTE	OBRASLO	DRŽAVNO	-
			PRIVATNO	-
			Σ	-
		NEOBRASLO	DRŽAVNO	-
			PRIVATNO	-
			Σ	-
	UKUPNO ŠUMSKO		DRŽAVNO	-
			PRIVATNO	-
	POLJOPRIVREDNO	ORANICE	DRŽAVNO	-
			PRIVATNO	-
			Σ	-
		LIVADE	DRŽAVNO	-
			PRIVATNO	-
			Σ	-
		PAŠNJACI	DRŽAVNO	-
			PRIVATNO	-
			Σ	-
		VIŠEGODIŠNJI NASADI (neograđeni)	DRŽAVNO	-
			PRIVATNO	-
			Σ	-
		OSTALO	DRŽAVNO	-
			PRIVATNO	-
			Σ	-
	UKUPNO POLJOPRIVREDNO		DRŽAVNO	-
			PRIVATNO	-
	SVEUKUPNO ŠUMSKO I POLJOPRIVREDNO		DRŽAVNO	-
			PRIVATNO	-
			Σ	-
JAVNE POVRŠINE	PROMETNICE			-
	DRUGE JAVNE POVRŠINE			1819,90
	Σ			1819,90
OGRAĐENI VIŠEGODIŠNJI NASADI	VOĆNJACI			-
	VINOGRADI			-
	RASADNICI			-
	OSTALO			-
	Σ			-
PRIVREDNI OBJEKTI	RIBNJACI			-
	OSTALO			-
	Σ			-
DRUGE POVRŠINE	IZGRAĐENO ZEMLJIŠTE			-
	VODOTOCI			-
	Σ			-
			ΣΣ	1819,90

Popis lovišta koja se nalaze unutar administrativnih granica Grada Drniša i lovoovlaštenika koji gospodare navedenim lovištima:

Lovište	Lovoovlaštenik
XV/1 – "MOSEĆ I"	LD KAMENJARKA Drniš
XV/3 – "PROMINA"	LD KAMENJARKA Drniš
XV/115 – "SIVERIĆ"	LD Jarebica Siverić
XV/116 – "DRNIŠ"	LD KAMENJARKA Drniš
XV/117 – "PAKOVO SELO – POKROVNIK"	LD KAMENJARKA Drniš

Žutom bojom označene su površine za koje je izrađen Program zaštite divljači.

3.1. OPIS PRIRODNIH ZNAČAJKI STANIŠTA

Geografska obilježja područja

Reljef Drniša oblikovan je dugotrajnim djelovanjem nadzemnih prirodnih sila i procesa. Ovo područje karakterizira izrazita reljefna raznolikost i vrlo različite geomorfološke cjeline. Na relativno malom području smještene su planine Promina, Moseć i Svilaja, krška zaravan Miljevci, ravničarski predjeli Petrovog i Kosovog polja, ispresijecani riječnim tokovima Krke i Čikole koje su u nižim dijelovima toka formirale fascinantne krške kanjone. Područje Grada Drniša je pravi krški dinarski zagorski prostor u kojem se izmjenjuju ogoljeli kamenjar, škrti pašnjaci i plodna polja sa crvenicom i vinogradima, vapnenačko-krški prostor Drniške zagore južno od kanjona Čikole i planinskog grebena Moseća, do granica općine Unešić.

U središtu ovog područja nalazi se Promina, planina koja dominira cijelim krajolikom te se s nje pruža prekrasan pogled na Miljevački plato te na Krku i Čikolu. S njenog vrha može se vidjeti i Jadransko more od koje je udaljena 30 km. Promina je svojim postankom, tektonskom građom i petrografskim sastavom veoma zanimljiva. Jedina je planina u Dalmaciji bogata rudama, ugljenom i boksitom koji su se iz njene utrobe dugo kopali. Iako pripada dinarskom vapnenačkom gorju, prominske stijene su posebne građe i sastava: lapor, glina, pješčenjaci i vapnenci slojevito se izmjenjuju, pa su u geološkoj literaturi poznati kao "prominske naslage". Vrlo su bogate paleontološkim biljnim i životinjskim ostacima i okaminama iz morskog doba (kad je ovaj prostor bio pod morem). Duga je desetak kilometara, otočnog morskog tipa. Najviši je vrh Čavonovka (1148 m). Prateća pojava u reljefu područja su i slabo plodna krška polja s iznimkom plodnog Petrovog polja. Glavno prirodno-zemljopisno obilježje je bezvodni krš u kojem agrarnu vrijednost imaju mala polja i doci. Petrovo polje kotlina je s odlikom krškog polja i jedno je od triju plodnih polja uz Krku. Najveća naselja drniškoga kraja su u Petrovu polju uz koje se razvio i grad Drniš. Prostorno-zemljopisna jedinica Promina-Miljevci uglavnom je ravničarski kraj, osim malog dijela uz planinu Prominu i dijela u kanjonu Krke. Velika raznolikost prostora Grada Drniša predstavlja, prvenstveno, značajnu resursnu osnovu za razvoj mediteranske poljoprivrede, a posebno je značajna za razvoj selektivnih oblika turizma koji se temelje na ruralnom i aktivnom turizmu. Planinarsko izletište Promina, blizina rijeke Čikole i Krke, franjevačkog samostana Visovac, te dijela NP Krka, Roškog Slapa čine posebno okruženje gradu Drnišu, te ga svojim prirodnim ljepotama izdvajaju kao privlačnu izletničku destinaciju.

Hidrografske prilike

Drniški kraj prima znatno više padalina od priobalnog dijela Šibensko-kninske županije. Posljedica toga su brojniji izvori vode i površinski tokovi, od kojih su najvažniji rijeke Krka i Čikole. Krka teče Kninskim poljem, gdje prima prve značajne pritoke. S lijeve strane to su rijeke Krčić i Kosovčica, a s desne rijeka Orašnica. Na izlazu iz Kninskog polja Krka ulazi u kanjon. Najpoznatiji veći pritoci su Butišnica i Krkić u Kninu, pa Čikola koja utječe uzvodno od Skradinskog buka i tvori slikoviti sutok s Krkom na Visovačkom jezeru. Čikola dužine korita od 47 km je najveći prtok Krke. Izvire kod sela Čavoglave, protječe kroz grad Drniš i ulijeva se u Visovačko jezero na rijeci Krki, povrh Skradinskog buka iznad grada Skradina. Nizvodno od Drniša do Visovca teče Čikola kroz dublji stjenoviti kanjon. Kanjon je mjestimično dubok i do 170 m. Iako ljeti gotovo potpuno presuši te dozvoljava istraživanje svojim suhim koritom, u zimskim mjesecima, posebice nakon obilnih kiša, teče cijelom duljinom svog toka.

Klimatska obilježja

Iako je drniški kraj u neposrednoj blizini mora formirale su se vrlo specifične klimatske prilike koje imaju karakter izmijenjene mediteranske klime. To je zbog naglašenog kontinentalnog utjecaja u Petrovu polju i na planinskim padinama koje se spuštaju prema polju. Jači mediteranski utjecaj zbog otvorenosti reljefa prema šibenskom moru osjeća se na prostoru Promina-Miljevci (uspijevaju masline) i na području drniške zagore zbog otvorenosti reljefa prema šibenskom primorju. U cjelini gledano podneblje je uglavnom submediteransko, ljeti toplo (žega i suše), zimi blago s obilnim jesenje-zimskim padalinama. Srednja mjesečna temperatura najhladnijeg mjeseca (siječnja) u Drnišu ne pada ispod 5°C (u Šibeniku 6.5°C), a srednja mjesečna temperatura najtoplijeg mjeseca (srpnja) kreće se oko 25°C (u Šibeniku 24.2°C). Padaline su u Drniškom kraju relativno visoke (u odnosu na Šibenik), ali nepravilno raspoređene. Najsušniji je kolovoz sa 48 mm, a najvlažniji listopad sa 248 mm padalini. Za poljoprivredu naročito značaj imaju vjetrovi. Bura je dominantan vjetar (50% svih vjetrova), te zajedno s jugom je vjetar zimskog dijela godine. Maestral i burin su lagani povjetarci u ljetnoj polovici godine. To su u pravilu dnevni vjetrovi.

Zbog burina obično nema jutarnje rose, a maestral ublažava poslijepodnevnu vrućinu i jače se osjeća u području platoa Miljevci i u Prominskom kraju koja je zaravan gotovo 140 km. Goli krški kamenjar opće je obilježje najvećeg dijela kraja (s izuzetkom Petrova polja), ali ne smije se zanemariti i utjecaj čovjeka koji je prostor šuma sveo na najmanju površinu. Ipak uz sav negativan čovjekov rad uspjele su se očuvati izolirane šumske površine koje sa prostranim kamenjarima, šikarom i sub mediteranskom makijom i obrađenim poljem čine u vegetacijskom pogledu 3 osnovna elementa. Snijeg je rijetka pojava i u pravilu se ne zadržava više od dva dana.

Vrste tla

Područje pripada tipičnom krškom prostoru gdje prevladava crvenica plitka i srednje duboka. Slijede eutrična smeđa tla na vapnencu, tipične lesivirane i koluvijane crvenice te kamenjari. Tla su jedva pogodna ili posve nepogodna za poljoprivredu. Od pogodnih tala najznačajnija su ona nastala na laporu, flišu i aluvijalnim nanosima, koja se nalaze u poljima u kršu i sličnim depresijama u kojima se nalazi akumulirano tlo.

Kamenjar (litosol)

Ovaj tip automorfnog tla izgrađen je od rastrošnog skeleta nastalog mehaničkim drobljenjem različitih stijena. Sklop profila je (A)–R. Pedogeneza nije uznapredovala zbog mladosti tla, jake erozije ili nepogodnih klimatskih uvjeta. Karakterizira ga mjestimična akumulacija humusa, ekstremna vodopropusnost te je zbog male sposobnosti zadržavanja vode ovo izrazito suho i gotovo neplodno tlo. Ovaj tip tla obrastao je specifičnom vegetacijom kamenjara i sipara, a kao indikator pojavljuju se mekinjak (*Drypis spinosa*), kostrika (*Brachypodium ramosum*) i druge. Kamenjar bez obzira na male proizvodne mogućnosti ima veliki značaj s obzirom na to da smiruje dalje osipanje kamenog materijala te stvara preduvjete za širenje viših oblika vegetacije.

Sirozem (regosol)

Svojstva ovog tipa tla ovise o matičnom supstratu, lako se rastvara i zadržava vlažnost. Sklop profila je (A)–C. Ova tla su različite dubine, glinovito-ilovastog do pjeskovitog sastava, ovisno jesu li na laporima ili dolomitima. Vegetacija bitno utječe na tvorbu ovih tala. Svojim korijenjem pospješuje raspadanje stijena, a akumulacijom humusa postupno ih prevodi u viši razvojni stadij. Tipski je proces karakteriziran humizacijom površinskog dijela tla i usitnjavanjem rastresitog matičnog supstrata te procesima dealkalizacije. Najprikladniji za biljnu proizvodnju su silikatno-karbonatni regosoli. Sirozemi su na ovom području podložni eroziji koja usporava akumulaciju humusa. Ipak su ovo značajna tla za biljnu proizvodnju, jer se biološki aktivna zona produbljuje u rastresiti C horizont koji je porozan i zadržava vlagu, tako da ovo zemljište predstavlja potencijal za širenje šumske vegetacije autohtonih vrsta.

Rendzina

Rendzina je humusno akumulativno tlo profila Amo-AC-C-R ili Amo-C-R. Nastaje na supstratima bogatim kalcijevim karbonatom kao što su lapori, fliš, laporoviti vapnenci, glaciofluvijalni nanosi, pjeskovita pržina dolomita, karbonatni šljunci i pijesci i sl.

Matični supstrat čine već usitnjeni klastični sedimenti ili se lako fizikalno troše pa se početak pedogeneze odvija na dubljoj karbonatnoj trošini. Usitnjena trošina, taj C horizont, uskladištava dosta vlage i hraniva pa omogućuje dublje zakorjenjivanje biljaka. Humusno akumulativni horizont (A), koji kontinuirano prekriva matični supstrat, najčešće je dubine 25-40 cm, vrlo stabilne zrnaste, grašaste do poliedrične strukture, što čini ova tla propusnim, dobro aeriranim i toplim. Slijedi ga u pravilu prelazni AC horizont koji zbog mehaničkog trošenja postepeno prelazi u C horizont. Rendzine su karbonatna tla, humusna s 5-20 % blagog humusa (ovisno o uvjetima humifikacije i o intenzitetu humizacije). Reakcija tla je neutralna do slabo bazična, pH vrijednosti su najčešće 7-8. Biljnim hranivima su dosta dobro opskrbljena. Na laporima, morenama i ostalim slučajevima, kad je povoljniji mehanički sastav i dubina fiziološki aktivnog profila, uvjeti su mezofilniji i mobilizacija dušika i ostalih hranjiva bolja je nego u kserotermnijim varijantama, npr. rendzina na dolomitu ili šljuncima.

Vapnenačko-dolomitna crnica (kalcimelanosol)

Kalcimelanosol (crnica na vapnencu i dolomitu) razvija se pretežno u planinskom području, na tvrdim i čistim vapnencima, dolomitima i na reljefu koji izrazito pogoduje eroziji. Sklop profila Amo-R. Ekstremno naglašeni uvjeti i specifičan tok transformacije mineralnog dijela i stvaranja humusno-akumulativnog horizonta uvjetuju pojavu i izdvajanje krečnjačko-dolomitne crnice kao posebnog tla.

Najčešće kalkomelanosol nalazimo u planinskoj zoni iznad 900 m pa do 1600 m naših vapnenačko-dolomitnih planina. No, može se naći i na nižim položajima, posebno na strmim padinama i liticama humidnih područja Hrvatske. Čvrsti vapnenci i dolomiti svojim sastavom, tvrdoćom, reljefom i kraškim fenomenima predstavlja specifičan faktor geneze i evolucije ovih tala. Osim toga i erozija, pretežno vodom, stalno skraćuje ciklus razvoja i doprinosi suzdržavanju evolucije na stadiju A-R tala.

Kalkomelanosol je plitko tlo u kome se dugotrajno nakuplja karbonatna mineralna komponenta kao netopivi ostatak karbonatnih čvrstih stijena, a organska tvar planinskih pašnjaka ili različitih šumskih zajednica odložena u tlo i na tlo kao mrtva organska tvar podliježe transformaciji koja rezultira akumulacijom humusa. Iako su to plitka i humusom bogata tla, vrijeme, tj. dužina razvoja konkretnog tla, variranje u sustavu odnosno količini netopivog ostatka stijene, intenzitet i vrsta vodne, eolske i krške erozije te odlaganje erodiranih čestica i stupanj akumulacije organske tvari, razlog su da se ova tla razlikuju po dubini, količini, povezanosti i odnosu humusa i mineralne tvari.

Svojstva kalkomelanosola u skladu su s izloženim karakterističnim postankom i razvojem. To su plitka, dobro aerirana, suha i topla tla. Dubina je ograničena na 30 cm, ali su organogene litične crnice pliće od 15 cm, a skeletna tla su dublja, no sadrže do 50 % skeleta. Vapnenačke crnice su nekarbonatna tla, iako se razvijaju na vapnencu i dolomitu, ali su dosta zasićena ionima Ca i Mg, kojih ima u adsorpcijskom kompleksu od 60 do 80 %. Reakcija tla je neutralna do slabo kisela, a od hranjiva najviše ima dušika, ali je njegova mobilizacija vrlo slaba, posebno u organogenoj crnici, a razlog su vrlo nepovoljni ili jako suzdržani uvjeti za mikrobiološku aktivnost i mineralizaciju.

Smeđe tlo na vapnencu i dolomitu (kalcikambisol)

Za dubinu ovog zemljišta karakteristična je velika prostorna promjenjivost, što je vezano za svojstva karstificiranog vapnenca. Sklop profila Amo-(B)rz-R. Rijetko prelazi 60 cm dubine (najzastupljeniji je varijetet plitkog tla dubine 25 do 30 cm), a prelaz zemljišta u stijenu je oštar i ujednačen, jer stijena mjestimično izbija na površinu, a na bliskom rastojanju mogu se pojaviti pukotine kroz koje se zemljište duboko spušta u vapnenac. Dubina humusnog horizonta ne prelazi 15 cm. Ova zemljišta su dobro drenirana, što je potpomognuto apsolutnom propustljivošću za vodu karstificiranog vapnenca.

Po teksturi tlo pripada ilovastim glinama i glinama, a struktura mu je, u Amo-horizontu, mrvičasta do grašasta dok je u (B)rz-horizontu poliedrična do orašasta. U kemijskom smislu smeđa tla su beskarbonatna (slabo kisele do neutralne reakcije) i visokog stupnja zasićenosti bazama. Kalijem su dobro opskrbljena, a sadržaj fosfora je nizak.

Crvenica

Sklop profila Amo ili Aoh-(B)rz-R. Crvenice se formiraju iz netopivog ostatka čistih vapnenaca pri čemu se ne može isključiti pritjecanje silikatnog materijala eolskim putem u dugotrajnoj genezi tih tala. Osnovni pedogenetski proces u crvenici je rubifikacija (dehidratacija i kristalizacija oksida željeza-hematita). Recentna crvenica u pravilu je duboka 60-80 cm. Ističe se plići humusno-akumulativni horizont (8-15 cm), koji pod šumskom vegetacijom sadrži 3-4% humusa i ima uzak (10-12) C/N odnos. Dominantna je stabilna i poliedrična struktura.

Sadrži 30-70 % čestica gline. Poljski vodni kapacitet iznosi 30-40 % (volumnih) od čega je približno jedna polovica biljkama nepristupačne vode. Reakcija tla je neutralna do slabo kisela, znači pH vrijednosti najčešće 6-7.

VEGETACIJA I BILJNE ZAJEDNICE

Područje Grada Drniša odlikuje se raznolikošću stanišnih tipova, biljnih zajednica i životinjskih vrsta tipičnih za submediteransko podneblje Dalmatinske zagore. Iako je većina stanišnih u ovom području nalaze se i rijetki stanišni tipovi: primorske, termofilne šume i šikare medunca te stanišni tip submediteranskog suhog travnjaka. Florno bogatstvo drniškog područja čine biljne svojite koje tipično pridolaze u sklopu suhih submediteranskih travnjaka, dračika, submediteranskih šikara medunca i bjelograba te na obrađenim površinama, uz suhozide i sl.

Šume pokrivaju oko 25% teritorija Šibensko-kninske županije. Županijske šume, u koje spadaju i one na drniškom području, uglavnom nemaju gospodarsku, nego općekorisne funkcije: turističku, estetsku, ekološku, rekreacijsku, zdravstvenu, hidrološku, klimatsku, protuemisijску.

Šumske biljne zajednice

Najzastupljenije biljne zajednice na drniškom području su bjelogorične šikare. Nekada je ovaj prostor bio šumovitiji, a šume su prekrivale znatne dijelove, osim najstjenovitijih lokaliteta. Šume su tisućljećima, sve donedavna, od strane stanovništva koje je moralo zadovoljiti svoje potrebe u ogrjevu, građevinskom materijalu, vapnu (klaku), materijalu za izradu oruđa, pomagala i raznih drugih životnih potrepština od drva, te za obradivim i pašnjačkim površinama, bile izložene sječi, krčenju i paleži. Posebice je brz porast broja stanovnika u 18. i 19. stoljeću, sve do početka druge polovice 20. stoljeća dodatno pojačao iskorištavanje šumskog pokrova. Na mjestima krčevina i paljevina, gdje čovjek nije ogradio i očuvao plitki pokrov tla, bujice i vjetrovi su ga raznijeli i stvoren je današnji krševiti krajobraz. U novije vrijeme obnavljaju se neprohodne šume hrasta medunca.

Kamenjarski travnjak biokovskog kozlinca i velike šašike

(*Astragalo-Seslerietum robustae* Trinajstić (1981) 1987)

Kamenjari su tereni više ili manje obrasli najrezistentnijim flornim elementima. Kod krajnje degradacije radi se o travnatoj vegetaciji, grmlju, polugrmlju i primjercima najotpornijeg drveća. Zajednica prekriva velike površine u pretplaninskom pojasu Biokova. U florističkom sastavu ističu se *Astragalus angustifolius* subsp. *biokovoensis*, *Sesleria robusta*, a pridolaze *Carex humilis*, *Juniperus sibirica*, *Salvia officinalis*, *Koeleria macrantha*, *Festuca valesiaca*, *Anthyllis rubicunda*, *Sesleria juncifolia* i *Bromus erectus*. Sve zaštićene biljke koje nalazimo unutar ove zajednice navedene su i opisane u Mjerama zaštite prirode (stručna podloga) koji je prilog ovom Programu gospodarenja.

Kamenjarski pašnjak šaša crljenika i žute kraške zečine

(*Carici-Centaureetum rupestris* Horvat 1931.)

To je najznačajnija kamenjarsko-pašnjačka zajednica primorske padine Dinarida koja prati jadransku obalu od Trsta do Orjena. Samo mjestimično, pod utjecajem prodora mediteranske klime, širi se i dublje u unutrašnjost kopna (npr. Fužine, Tušnica u Hercegovini). Za nju su u prvom redu značajne *Centaurea rupestris*, *Carex humilis*, *Bromus erectus*, *Teucrium montanum*, *Satureja subspicata*, *Globularia cordifolia*, *Crepis chondrilloides* te *Leucanthemum platylepis* u sjevernom dijelu i *Serratula cetingensis* u južnom dijelu areala.

Mješovita šuma i šikara hrasta medunca i crnog graba

(*Ostryo-Quercetum pubescentis* /Horv 1950/Trinajstić 1979)

U kopnenim dijelovima Hrvatske na strmim, južnim, vapnenačkim i dolomitnim obroncima izdiferencirala se šarolika šuma hrasta medunca i crnog graba. U ovoj termofilnoj zajednici gubi se cijeli niz sredozemnih biljaka, ali se još nalaze brojni predstavnici južnih krajeva.

Od drveća ističe se hrast medunac (*Quercus pubescens* Thuill.), crni grab (*Ostrya carpinifolia* Scop.), crni jasen (*Fraxinus ornus* L.), kitnjak (*Quercus petraea* Salisb.), cer (*Quercus cerris* L.), maklen (*Acer monspessulanum* L.) i lipa (*Tilia cordata* Mill.), od grmova rašeljka (*Prunus mahaleb* L.), svib (*Cornus sanguinea* L.), drijen (*Cornus mas* L.), krkavina (*Rhamnus cathartica* L.) i ruj (*Cotinus coggygria* Scop.), a u prizemnom sloju raširene su šašika (*Sesleria autumnalis* (Scop.) Fr. Schultz.), dubačac (*Teucrium chamaedrys* L.), šaš crljenika (*Carex humilis* Leyss.), lastavičnjak (*Cynanchum vincetoxicum* Pers.), uskolisna šparoga (*Asparagus tenuifolius* Lam.), salamunov pečat (*Polygonatum officinale* All.), bijeli petolist (*Potentilla alba* L.), jasenak (*Dictamnus albus* L.) i dr.

Od prizemnog rašća najčešće nalazimo: bridasta žutilovka (*Genista triangularis*), rumena iglica (*Geranium sanguineum*), salamonov pečat (*Polygonatum officinale*), bljušt (*Tamus communis*), odoljen (*Valeriana angustifolia*), perunika (*Iris croatica*) i dr.

Šuma hrasta medunca i crnog graba uzgaja se kao panjača, ali se na nekim mjestima nalaze i sastojine visokog uzgojnog oblika. Ona ima veliko zaštitno značenje jer je vezana na strme obronke na sunčanim položajima, a na položenijim mjestima iznad dubljih naslaga tla gube se osjetljivi bazofilni članovi i pojavljuju se indiferentne vrste. U sloju drveća to su najčešće kitnjak i obični grab.

Šuma hrasta medunca i bjelograbića (*Quercus-Carpinetum orientalis* H-ić 1939)

Ova fitocenoza se uslijed degradacijskih procesa uzrokovanih stoljetnim iskorištavanjem ovih šuma za pašarenje, brst i ogrjev, na prevladavajućem dijelu jedinice nalazi u degradacijskim stadijima šikare i šibljaka. Hrast medunac uglavnom je vrlo rijedak i nalazimo ga samo kao soliterna stabla, dok bijeli grab dominira u odsjecima koji su na najnižim nadmorskim visinama ove Gospodarske jedinice. Od stablašica koje se češće pojavljuju treba navesti crni jasen, crni grab, maklen, šmriku i smrdljiku. Daljnja karakteristika šuma ove gospodarske jedinice je progresija, i to na onim šumskim zemljištima gdje uvjeti tla to dopuštaju. Zbog mjestimično izuzetno nepovoljnih stanišnih uvjeta daljnja progresija šibljaka čini se nemogućom.

Od drveća osim medunca i bijeloga graba važni su crni jasen, maklen, cer, oskoruša te *Celtis australis*. U sloju grmlja najčešće su vrste: *Coronilla emeroides*, *Cotinus coggygria*, *Paliurus spina-christi*, *Colutea arborescens*, *Prunus mahaleb*, *Cornus mas*, *Chamaecytisus hirsutus*, *Prunus spinosa*, *Clematis vitalba*, *Rubus ulmifolius* i druge.

Od prizemnoga rašća najznačajnije su svojstvene i razlikovne vrste asocijacije i sveze: *Carpinion orientalis*, *Asparagus acutifolius*, *Ruscus aculeatus*, *Carex halleriana*, *Dictamnus albus*, *Saturea montana*, *Veronica spicata*, *Bromus erectus*, *Sesleria autumnalis*, *Trifolium rubens*, od vrsta reda *Quercetalia pubescentis*: *Calamintha clinopodium*, *Silene italica*, *Tamus communis*, *Cynanchum vincetoxicum*, *Viola hirta*, *Melittis melissophyllum*, *Geranium sanguineum* te od ostalih, šire rasprostranjenih vrsta: *Dactylis glomerata*, *Teucrium chamaedrys*, *Brachypodium pinnatum*, *Betonica officinalis*, *Buphtalmum salicifolium*, *Hedera helix*, *Galium mollugo* i druge. Velike nekad degradirane površine sastojina hrasta medunca s bijelim grabom danas se nalaze u progresiji, jer je u posljednjih tridesetak godina smanjen ili je potpuno iščezao negativan antropogeni i drugi biotski utjecaj. One su prepuštene spontanoj sukcesiji, ali se stručnim radom mogu dosta brzo pretvoriti u stabilne i, s obzirom na uvjete u kojima rastu, proizvodne sastojine.

U površine obuhvata ovog Programa spadaju ceste unutar naselja, izgrađeno građevinsko zemljište, sportski i rekreacijski tereni, groblja, parkovi i sl., odnosno površine na kojima je zabranjeno ustanovljavanje lovišta, a nalaze se unutar administrativnih granica Grada Drniša.

Takve su površine na antropogenim tlima, zasađene su većinom hortikulturnim vrstama, voćkaricama (badem, breskva, šljiva, smokva, grožđe i sl.) te poljoprivrednim i povrtnim, sezonskim kulturama (kukuruz, rajčica, blitva i sl.), a pojavljuju se i vrste navedene u šumskim zajednicama (hrast medunac, koprivić, crni jasen, crni bor i sl.).

4. PROCJENA BROJNOG STANJA DIVLJAČI KOJA STALNO, SEZONSKI ILI POVREMENO OBITAVA NA POVRŠINAMA IZVAN LOVIŠTA ILI PREKO ISTIH PRELAZI

4.1. VRSTE DIVLJAČI

Krupna divljač

- srna obična (*Capreolus capreolus* L.)
- svinja divlja (*Sus scrofa* L.)

Sitna divljač

- jazavac (*Meles meles* L.)
- mačka divlja (*Felis silvestris* Schr.)
- kuna bjelica (*Martes foina* EHR)
- lasica mala (*Mustela nivalis* L.)
- zec obični (*Lepus europaeus* Pall.)
- lisica (*Vulpes vulpes* L.)
- čagalj (*Canis aureus* L.)
- tvor (*Mustela putorius* L.)
- trčka skvrzulja (*Perdix perdix* L.)
- golub divlji grivnjaš (*Columba palumbus* L.)
- golub pećinar (*Columba livia* Gmelin.)
- patka divlja gluhara (*Anas platyrhynchos* L.)
- vrana siva (*Corvus corone cornix* L.)
- vrana gaćac (*Corvus frugilegus* L.)
- čavka zlogodnjača (*Coloeus monedula* L.)
- svraka (*Pica pica* L.)
- šojka kreštalica (*Garrulus glandarius* L.)

KRUPNA DIVLJAČ

SRNA OBIČNA (*Capreolus capreolus* L.)

Srna obična traži predjele u kojima su manji šumski kompleksi i šumarci okruženi poljoprivrednim površinama. U većim šumskim kompleksima traži mlade šumske sastojine i zrele s podstojnom etažom grmlja, te dosta čistina i poljoprivrednih površina. Najradije se zadržava uz rubove šuma i šikara. Ova spomenuta krupna divljač čini štete na poljoprivrednim kulturama, a u šumi i šumskim kulturama te voćnjacima čini štetu odgrizanjem vršnih pupova mladih biljaka te češanjem rogova prilikom skidanja runje, pri čemu odabere najprikladnija stabilca.

SVINJA DIVLJA (*Sus scrofa* L.)

Svinja divlja je vrsta iz roda svinja. Svinje divlje su bliski rođaci domaćih svinja a žive u krdima, uglavnom oko vlažnih šuma. To je krupna divljač koja se dosta lovi jer je veoma brojna. Za tu brojnost je zaslužan veći broj mladih u leglu i nedostatak prirodnih neprijatelja. Masa im varira u zavisnosti od godišnjeg doba i klime u kojoj žive. Divlja svinja ima boju krzna smeđe boje, tako da se uklapa u okolinu. Mladi, kada se oprase, imaju karakteristične uzdužne pruge. Osobine divljih svinja: izuzetno brzo trče i dobri su plivači. Za starije jedinke je karakteristično da žive usamljeničkim životom i krdu se priključuju samo u vrijeme parenja. Mladi vepovi se često nalaze u blizini krda, no krdo u pravilu vodi najstarija krmača. Po načinu prehrane svinja divlja spada u sveždere s izuzetno razvijenim apetitom za kukuruz. Što slađi – to bolji, a upravo takav kukuruz se danas uzgaja u našem okruženju. Pojedinačno ili u čoporu, divlje svinje ulaze u nasade kukuruza, ruše stabljike i jedu kukuruz.

VRSTE SITNE DIVLJAČI

JAZAVAC (*Meles meles* L.)

Jazavac je svejed i kukcojed, hrani se prvenstveno gujavicama ali i kukcima, malim sisavcima, gmazovima, vodozemcima, jajima, mladim ptičima, korijenjem, voćem, orašastim plodovima i ostalim jestivim biljkama. Jazavci također raskopavaju gnijezda osa i bumbara kako bi se prehranili ličinkama. Jazavci daju prednost pašnjacima i šumama koji imaju velik broj izloženih gujavica te izbjegavaju glinena tla, koja je teško raskopati čak i s njihovim snažnim kandžama. U urbanim područjima, neki će jazavci hranu potražiti u kantama za smeće ili vrtovima. Noćne su životinje i tijekom dana obitavaju u svojim jazbinama ili umreženim tunelima iskopanim u dobro dreniranom tlu (ili ponekad ispod kuća ili cesta). Jazbine pružaju sklonište od vremena i grabežljivaca, uključujući ljude i pse. Teritorijalne su životinje, no ponekad ih se može pronaći u malenim grupama koje nazivamo klanovima. Veličina grupe varira između dvije do dvanaest jedinki. Svaki klan ima dominantnog mužjaka i ženku koji su često (no ne i uvijek) jedini članovi klana koji se razmnožavaju. Mogu biti prenositelji bjesnoće.

MAČKA DIVLJA (*Felis silvestris* Schr.)

Divlja mačka je autohtona, sitna dlakava divljač svih naših staništa. Divlja mačka je naizgled vrlo slična običnoj domaćoj mački i građom tijela i boji dlake. Tijelo joj je zbijenije i dugačko 80 do 90 cm, i visoko 35 do 45 cm. Teži do 10 kg, a ponekad i više. To je snažna životinja okrugle glave sa kratkom njuškom i kratkim ušima. U snažnoj vilici ističu se oštri očnjaci. Tijelo joj je pokriveno gustom dlakom sivo-smeđe boje s rijetkim, poprečnim tamnim prugama. Kraći, debeo rep ima tamne prstenove i vrh je uvijek tamno obojen. Na prednjim nogama ima pet prstiju, a na zadnjim četiri koji su sa donje strane uvijek tamni. Na prstima ima oštre kandže koje se uvlače. Grudi i trbuh su svjetliji i jednolično obojeni. U većini staništa ima križanaca između domaće i divlje mačke, što otežava njezinu determinaciju. Za stanište odabire stare visoke šume i voli mir, te je manje sposobna na prilagodbe biotopu u kojemu čovjek ima utjecaj. Divlja mačka je noću aktivna, kreće u lov u sumrak, lovi živi plijen; miševe, zečeve, vjeverice, krtice i druge male životinje. Lovi i ptice, pa čak i omanje srne. Pari se krajem zime. Krajem proljeća okoti do četiri mladunčeta u skrovištu među kamenjem ili u šupljem stablu, rijetko u žbunju. Teritorijalne su životinje; teritorij im je točno ograničen. Divlja mačka je strogo zaštićena životinjska vrsta.

KUNA BJELICA (*Martes foina* EHR)

Nešto je manja od zlatice, noge su joj razmjerno kraće i niže. Dlaka krzna je kraća i nešto svjetlije boje, a mrlja na prsima, po kojoj je dobila ime, bijele je boje. Podgrlac je uvijek manji nego kod zlatice. Tabani i jagodice prstiju su goli. Vrlo se često nastanjuje u blizini ljudskih naselja, koja zlatica uvijek izbjegava. Voli osamljene gospodarske zgrade, hrpe granja i kamenja i slično. Penje se po drveću, ali ni približno tako vješto kao zlatica. Po običajima i načinu života u mnogome je slična zlatici. Jednako je okretna i srčana, vješto se penje i skače, dobro pliva i uspješno se provlači kroz najuže pukotine. Hrani se istim malim kralježnjacima koji su ponekad i dvostruko veći od nje same, često se zadržava u blizini ljudskih naselja, pa će se nahraniti i domaćim životinjama, uglavnom peradi i kunićima.

LASICA MALA (*Mustela nivalis* L.)

Naš je najmanji pripadnik porodice kuna. Granica između smeđe boje leđa i bjeline trbuha nije ravna, već je nepravilna. Sa svake strane grla nalazi se smeđa mrlja. Rep je relativno kratak, a dlaka na vrhu je ponekad crna (rep je inače smeđi). Zimi kod malih lasica krzno postaje bijelo osim na leđima gdje dlaka ostaje smeđa. Mužjaci su značajno veći od ženki. U populaciji se mogu naći i izuzetno mali primjerci. Odrasli mužjak teži do 120 grama, a ženka do 60 grama. Živi na suhim livadama, uz grmlje, ali i u šumama, nizinama i brdima. Živi usamljeno skrivajući se u podzemnim rupama, pod kamenjem ili među korijenjem stabala. Zimi živi u stajama i sjenicima, podrumima, tavanima, a često i u gradovima. Uglavnom je noćna životinja. Izvanredno trči, skače, vrlo dobro pliva i dobro se penje, te je vješta u provlačenju kroz najuže rupe i pukotine. Hrani se svime što može uloviti.

ZEC OBIČNI (*Lepus europaeus* Pall.)

Obzirom da se stanje zeca običnog znatno promijenilo, bitna je činjenica da se zbog intenzivne poljoprivrede i intenzivnog čišćenja kanala uništilo stanište za svu sitnu divljač. Ovaj negativni antropogeni utjecaj je posebno izražen kod zeca običnog pošto je on jedna od najosjetljivijih divljači.

Moguće štete od ove vrste divljači su paša raznovrsnih poljoprivrednih kultura, odgrizanje i guljenje kore izbojaka šumskih i višegodišnjih kultura, potkapanje i odgrizanje žilja kukuruza i mladih šumskih sadnica.

LISICA (*Vulpes vulpes* L.)

Lisice imaju vitko i dugo tijelo pokriveno narančasto-smeđkastim krznom i gustim repom koji je na vrhu bijele boje. Prehrana joj se sastoji od manjih sisavaca (najčešće glodavaca kao što je vjeverica), ptica, zečeva, miševa itd., no ona često jede gotovo sve, kao što su otpaci, jer katkad dolazi u gradove ili u sela zbog peradi. Glavni je prijenosnik virusa bjesnoće.

ČAGALJ (*Canis aureus* L.)

U Hrvatskoj živi jedna podvrsta čaglja, tzv. zlatni čaglj, koji je prije bio zastupljen u lovištima Dalmacije i Primorja te na poluotoku Pelješcu. No, tijekom posljednjih 15 do 20 godina čagljevi su se proširili na površinama središnje Hrvatske i Slavonije gdje ih ljudi često mijenjaju s lisicom. Uglavnom stvaraju poteškoće stanovnicima sela u zimskom razdoblju kada dolaze u sela u potrazi za hranom. Hrane se svime što mogu savladati, kao što su glodavci, zečevi, mladi biljožderi, ptice, riba, pa i kukci. Znatno dio ishrane im čini biljna hrana, jedu voće, osobito vole grožđe (i kod nas pravi štete u vinogradima). Napada i domaću stoku, perad, janjad i ovce. Čagljevi se križaju sa psima a njihovi potomci su plodni.

TVOR (*Mustela putorius* L.)

Tvorovi su vitki i izduženi, baš kao i ostale lasice (rod lat. *Mustela*). Noge su im male, ali su se u stanju brzo kretati. Glava im je nešto četvrtastija nego u lasica. Imaju izvanredno snažan zagriz. Oči su crne boje. Tijelo im završava repom dugačkim oko 15 centimetara. Krzno je tamno smeđe boje, crno po trbuhu. Ima žućkaste dijelove, osobito na glavi. U tvorova su dobro razvijene analne žlijezde, pa kada su napadnuti mogu izlučiti tvar iznimno neugodnog mirisa, kojom sprečavaju napad. Najrazvijenije im je osjetilo njuha. Tvorovi preferiraju život uz rubove šuma, po poljima ili gustišima. Poželjno je da se nalaze uz pitku vodu. Ponekada, osobito zimi, dolaze do ljudskih naselja. Hrani se glodavcima i ostalim malim sisavcima. Lovi i ptice ptičja jaja, zečeve, žabe, zmije, guštere i ribe. Ponekada jede i voće. Opasan je i za domaću perad, ubija više nego što može pojesti.

TRČKA SKVRŽULJA (*Perdix perdix* L.)

Trčka je pernata divljač iz skupine kokoški. U Hrvatskoj ju možemo pronaći po ravničarskim dijelovima unutrašnjosti, Istri i Dalmaciji. Aktivna je najviše po danu kada provodi vrijeme na otvorenim poljima i livadama gdje se hrani i odmara. Iako najviše vremena provede na tlu, ako se nađe u opasnosti može i letjeti ali na kraćim preletima. Dužina tijela joj je 29 do 31 cm i smeđe je boje. Voli se hraniti sjemenjem, pupoljcima i kukcima te zbog svog načina prehrane predstavlja korisnu divljač koja ne uzrokuje štete na ratarskim usjevima.

GOLUB DIVLJI GRIVNJAŠ (*Columba palumbus* L.)

Golub grivnjaš veličinom je najveća vrsta goluba. Osim po veličini, od ostalih golubova lako ga je razlikovati po bijelim točkama s obje strane vrata te bijelim crtama na krilima, koje se jasno vide u letu. Ostatak tijela mu je sive boje, a prsa su mu lagano ružičaste boje. Golub grivnjaš gnijezdi se u krošnjama stabala u šumama, parkovima i vrtovima.

GOLUB PEĆINAR (*Columba livia* Gmelin.)

Divlji golub pećinar ima perje škrljasto do mutnoplave boje. Perje na grudima i na vratu ima metalan odsjaj, koji je obično s donje strane purpurnog sjaja, dok je s gornje strane plavozelenog metalnog sjaja. Na krilima se nalaze dvije crne pruge (trake) i jedan crno obojeni široki završni rub na repu. Na donjem djelu leđa nalazi se svijetlije perje. Ženka je nešto blijede boje i ima znatno manje sjaja na grudima i vratu. Jedinke variraju od 31 do 35 cm, mase 250 do 350 g i raspona krila 63 do 70 cm.

Domaći golubovi potječu od divljeg goluba pećinara koji se pripitomio kako bi si osigurao hranu. Domaći golubovi danas se nalaze po cijelom svijetu i dolaze u mnogo različitih nijansi. Domaći golubovi mogu imati slično perje kao golubovi pećinari, ali mogu biti tamniji ili svijetliji, dok drugi mogu biti crvenkastosmeđi ili gotovo bijeli ovisno o pasmini. No mogu biti i različitih oblika i veličina, oblika perja ili pojedinih dijelova tijela ovisno o pasmini. Domaći golubovi grade svoja gnijezda na izbočinama zgrada i liticama, ali i u zgradama u olucima, dimnjacima ili u krovnim prostorima.

PATKA DIVLJA GLUHARA (*Anas platyrhynchos* L.)

Patka divlja gluhara je vrsta divlje patke koju kod nas možemo pronaći blizu jezera, bara i močvara po ljeti, a zimi uz obrasle obale ušća rijeka. Od svih divljih pataka, ova vrsta je najpoznatija. Vrlo je dobar plivač i letač. Tijelo joj može narasti 51 do 62 cm u duljinu. Mužjakovo perje na glavi je tamnozeleno s metalnim sjajem i bijelim prstenom na dnu, dok su mu prsa smeđe, a trbuh i donja strana krila sive boje. Ženka ima neugledno svijetlosmeđe i tamnosmeđe perje. Kljun je mužjaku i ženki žut i sa strane nazubljen. Hrani se biljkama, ali jede i vodene kukce, žabe i ribe.

VRANA SIVA (*Corvus corone cornix* L.)

Gnijezdi se u kultiviranom zemljištu često, ali u pojedinačnim parovima. Oprezna, naučena na čovjeka. Lako prepoznatljiva po sivo-crnom perju. Ponašanjem slična crnoj vrani, drugoj podvrsti navedene vrste, s kojom se često udružuje. Let dosta nemaran i lijen, zamasi krila postojani i sasvim plitki. Leti pojedinačno ili u rijetkoj formaciji. Ponašanje i glasanje kao crna vrana. Osim što nanosi štetu poljoprivrednim kulturama, napada i mladunce drugih ptica (piliće, mlade fazane, prepelice, trčke).

VRANA GAČAC (*Corvus frugilegus* L.)

Odrasli primjerci dužine su od 45 do 47 cm, čime su praktički identične veličine u odnosu na crne i sive vrane. Perje i noge gačca uglavnom su crne boje, iako perje obasjano sunčevom svjetlošću može sjajiti lagano plavim i ljubičastim tonovima. Kljun je sivo-crne boje. Upravo po kljunu ga je najlakše razlikovati od crne vrane, čiji je kljun potpuno crn. Gačac se najčešće hrani crvima i ličinkama, koje skuplja probijajući tlo svojim snažnim kljunom. Prehranu nadopunjava kukcima, žitaricama, voćem, žirevima, malim sisavcima, malim pticama i njihovim jajima te strvinama. U gradovima skuplja i ostatke hrane koju ljudi bacaju na tlo i u koševе za smeće, najčešće u ranojutarnjim satima kad nema prisutnosti većeg broja ljudi.

ČAVKA ZLOGODNJAČA (*Coloeus monedula* L.)

Dužina je jednaka golubu, 36 do 41 cm. Težina odgovara veličini tijela i ne prelazi 270 g. Raspon krila 66 do 75 cm. Čavka živi i uzgaja mlade u naseljima, među kućama, u dvorištima i na deponijama. Naročito puno čavka živi na mjestima gdje postoje stare i napuštene kamene zgrade. Zajedno s vranama i golubovima nastanile su se u zvonnicima, oronulim industrijskim zgradama, praznim imanjima. Privlačnost kamenim zgradama sugerira da su se ove ptice nekada naseljavale na strmim kamenim obalama rijeka i padinama planina.

Čavke su svejedi, hrane se ličinkama kukaca koje traže u kori drveća, rado jedu gliste, leptire, kornjaše i druge kukce. Ne preziru ni od otpada od ljudske hrane - ptice se često mogu vidjeti na gradskim smetlištima.

SVRAKA (*Pica pica* L.)

Svraka ima dugo tijelo koje se lako prepoznaje po bijelim krilima i crnom tijelu. Na donjem dijelu leđa perje je tamnoplave boje i metalnog odsjaja. Uglavnom je duga od 40 do 51 cm i teška oko 100 g. Ima crni kljun. Svraka se hrani kukcima, malim sisavcima, jajima i mladim pticama.

ŠOJKA KREŠTALICA (*Garrulus glandarius* L.)

Šojka kreštalica crvenkastosive je boje, s modrim perjem na krilu. Naraste do 34 cm a teži do 170 g. Šojka se hrani sitnim kukcima i paucima, a ponekad i drugim beskralježnjacima, žirevima, sjemenjem bukve, kupinama, jajima, miševima i sl. Gnijezdi se od travnja do svibnja u gnijezdima na drveću koja napravi od šiblja, obloženo slamkama i vlaknima korijenja, a na jajima (5 do 6 komada) sjedi 16 do 18 dana. Zanimljivo je da ova ptica ne zna hodati, nego se po tlu kreće samo skakutanjem. Za nju se kaže da uništava mlade ptice i jaja drugih ptica. Svoje ime, kreštalica, dobila je po svom upornom kreštavom glasanju kojim upozorava na opasnost od grabežljivaca kao što su lisice.

Brojno stanje divljači utvrđeno je procijenom na 1. travnja 2025. godine.

Procijenjeno brojno stanje divljačim koje prirodno obitavaju na površinama obuhvata Programa zaštite divljači "GRAD DRNIŠ":

VRSTE KRUPNE DIVLJAČI	brojnost divljači	
srna obična (<i>Capreolus capreolus</i> L.)	0	grla
svinja divlja (<i>Sus scrofa</i> L.)	0	grla
VRSTE SITNE DIVLJAČI		
jazavac (<i>Meles meles</i> L.)	4	grla
mačka divlja (<i>Felis silvestris</i> Schr.)	0	grla
kuna bjelica (<i>Martes foina</i> EHR)	8	grla
lasica mala (<i>Mustela nivalis</i> L.)	4	grla
zec obični (<i>Lepus europaeus</i> Pall.)	0	grla
lisica (<i>Vulpes vulpes</i> L.)	8	grla
čagalj (<i>Canis aureus</i> L.)	0	grla
tvor (<i>Mustela putorius</i> L.)	6	grla
trčka skvržulja (<i>Perdix perdix</i> L.)	0	kljunova
golub divlji grivnjaš (<i>Columba palumbus</i> L.)	6	kljunova
goloub pećinar (<i>Columba livia</i> Gmelin.)	50	kljunova
patka divlja gluhara (<i>Anas platyrhynchos</i> L.)	0	kljunova
vrana siva (<i>Corvus corone cornix</i> L.)	20	kljunova
vrana gačac (<i>Corvus frugilegus</i> L.)	0	kljunova
čavka zlogodnjača (<i>Coloeus monedula</i> L.)	0	kljunova
svraka (<i>Pica pica</i> L.)	10	kljunova
šojka kreštalica (<i>Garrulus glandarius</i> L.)	20	kljunova

4.2 OSTALE ŽIVOTINJSKE VRSTE

S obzirom na značaj ostalih životinjskih vrsta i potrebnu skrb nad njima daje se prikaz vrsta koje stalno ili povremeno obitavaju na području obuhvata Programa zaštite divljači "GRAD DRNIŠ".

Sisavci

Vjeverica (*Sciurus vulgaris* L.)
Šumska rovka (*Sorex araneus* L.)
Jež (*Erinaceus europaeus* L.)
Krtica (*Talpa europaea* L.)
Šumska voluharica (*Clethrionomys glareolus* L.)
Šumski miš (*Apodemus sylvaticus* L.) i dr.

Ptice

Kukavica (*Cuculus canorus* L.)
Kos (*Turdus merula* L.)
Gugutka (*Streptopelia decaocto*)
Obični vrabac (*Passer domesticus*)
Poljski vrabac (*Passer montanus*) i dr.

Mekušci

Gujavice (*Lumbricidae* sp.)
Veliki vinogradnjak (*Helix pomatia* L.) i dr.

Kukci

Pčela medarica (*Apis mellifica* L.)
Livadni bumbar (*Bombus pratorum* L.)
Osa (*Vespa media* L.)
Ljuti stršljen (*Vespa Crabro* L.)
Mravi (*Myrmica* sp; *Camponotus* sp; *Formica* sp; *Lasius* sp.)
Obični hrušt (*Melolontha melolontha* L.)
Gubar glavonja (*Lymantria dipspar* L.)
Zlatokraj (*Euproctis Crysorrhoea* L.)
Mrazovac (*Hibernia defoliaria* L.)
Obični komarac (*Culex pipens* L.)
Obični krpelj (*Ixodes ricinus* L.) i dr.

5. UVJETI ZAŠTITE PRIRODE

- OCJENA PRIHVATLJIVOSTI PROGRAMA ZA EKOLOŠKU MREŽU

Zahvati, radnje i aktivnosti planirane Programom:

- procjena brojnog stanja divljači prema godišnjoj dinamici,
- provedba preventivnih, dijagnostičkih, kurativnih i higijensko – zdravstvenih mjera radi zdravstvene zaštite divljači, ljudi i stoke,
- podjela zaštitnih sredstava korisnicima površina obuhvaćenih Programom radi sprječavanja šteta od divljači,
- rastjerivanje divljači i uklanjanje gnijezda problematičnih vrsta (vrane),
- stupičarenje, postavljanje selektivnih klopki (živalovki) za hvatanje problematičnih vrsta divljači te postupanje s uhvaćenim vrstama divljači uz poštivanje zakona i propisa,
- hortikulturni i arborikulturni zahvati,
- sokolarenje,
- eventualni odstrel divljači uz poštivanje svih zakonskih i podzakonskih akata vezanih za tu aktivnost.

5.1. ZAŠTIĆENA PODRUČJA

- Nacionalni park Krka*
 - Nacionalni park "Krka" čini područje unutar granice koja ide od početne točke - križanja ceste Knin - Kistanje i željezničke pruge - granica ide tom cestom prema Kistanjama do kote 327,0 (Matješevac), gdje skreće prema jugu do kote 318,3, pa prema jugozapadu na kote 297,5 i 271,2 na željezničkoj pruzi. Dalje prugom sve do kote 261,5 sjeverno od slapišta Manojlovac, gdje se odvaja od pruge i ide na kotu 252,6, pa na jug-jugozapad do kote 237,1 u Čučevu. Od kote 237,1 ide u smjeru jugozapada do kote 240,4 (jugoistočno od zaseoka Krneta), zatim u smjeru zapad-jugozapad do kote 240,4 pa preko Carigradske drage u smjeru juga do kote 232,6 (sjeveroistočno od zaseoka Verovići), zatim prema jugozapadu, izostavljajući Veroviće, do kote 221 (Nožić) i dalje u istome smjeru do mjesta na kojem se cesta počinje spuštati prema Roškome slapu, zatim prema jugoistoku do kote 232,4 (u predjelu Seline), pa u smjeru jug-jugozapad do kote 203 (jugoistočno od Plankovače), zatim u smjeru zapad preko potoka Jaruga na brdo Obišnjak do kote 229. Od te kote prema jugoistoku na kote 233 (Veliki Debeljak) i 196 (Mali Debeljak), pa u smjeru jug-jugozapad do vrha Glavice i dalje u istome smjeru do sjecišta s cestom Dubravice - Rupe, gdje skreće u smjeru jugoistoka do kote 236, zatim u smjeru jugozapada do kote 168 na Žurić brdu, sjeveroistočno od Skradina. Odavde granica ide nešto južnije na kotu 123, a dalje prema jugoistoku na Skradinski most. Skradinskim mostom prelazi na lijevu obalu Krke i penje se na kotu 172 (Glavica), zatim prema jugoistoku, paralelno s tokom Krke, vrhom njezina kanjona, izostavivši tvornicu i naselje Lozovac, do kote 186 na cesti Šibenik - Skradinski buk, te dalje ciljajući prema koti 189 (Sveti Dimitrije) na cesti Šibenik - Drniš, s tim da na udaljenosti 250 m prije te kote skreće prema istoku i teče usporedno s cestom Šibenik - Drniš u duljini od 450 m, a dalje prema sjeveroistoku na kotu 209,9, zatim u smjeru sjever-sjeveroistok uz naselje Goriš, obuhvativši cijelo naselje, do kote 220,2, pa u smjeru sjeveroistoka do kote 223 (Glavica), a zatim prema sjeverozapadu preko Čikole na kotu 227, od koje prema zapadu do kote 229 (na putu Ključ - Ključice), pa dalje u smjeru zapad-jugozapad do kote 227,4, zatim u smjeru sjeverozapad do kote 231,5 (zapadno od Drinovaca), dalje u smjeru sjeverozapada do kote 222, pa u smjeru sjever-sjeverozapad do kote 219, prelazi Rošku dragu u smjeru sjeveroistoka do kote 235,1, potom prema sjeverozapadu do kote 234 (jugozapadno od zaseoka Mazelini), dalje u smjeru sjever-sjeveroistok do kote 251,8 (Cerovi Grm) i 240,9, jugozapadno od Nečvena.

Odavde smjerom istok-sjeveroistok, do kote 237,4 (Kućetine), gdje skreće prema sjeverozapadu na kote 238,1 i 235,6. Dalje granica ide na kotu 237,6 (iznad hidroelektrane Miljacka) pa na istok preko kote 257,0, 266,7 i 266,2 sjeverno od Marasovina, na kote 274,4 i 289,4 zatim dalje prema sjeveroistoku, južno od Matasa, na kote 305,5, 333,5 i dalje 2 km u pravcu kote 367,5 te na početnu točku (raskrižje ceste i željezničke pruge).

- Ukupna površina: 11063,68 ha.
- Datum proglašenja: 20.02.1985.
- Površina unutar obuhvata Programa zaštite divljači "GRAD DRNIŠ": granično – ima svoj zasebni Program zaštite divljači.

- Značajni krajobraz Čikola*

- Vodeni tok i kanjon Čikole do ruba, u dužini od mosta u Drnišu do ušća u Krku.
- Ukupna površina: 1139.90 ha.
- Datum proglašenja: 02.01.1968.
- Površina unutar obuhvata Programa zaštite divljači "GRAD DRNIŠ": - granično*

Zaštićenim područjima koji se nalaze u sklopu obuhvata Programa zaštite divljači "GRAD DRNIŠ" upravlja Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim dijelovima prirode Šibensko-kninske županije – Priroda, Šibenik.

Nacionalnim parkom Krka upravlja Javna ustanova "Nacionalni park Krka" koja za potrebe Nacionalnog parka Krka koristi svoj zasebni Program zaštite divljači.

5.2. STROGO ZAŠTIĆENE VRSTE I UGROŽENI I RIJETKI STANIŠNI TIPOVI

(Izvor: mzozt.hr)

Strogo zaštićene vrste proglašavaju se Pravilnikom o strogo zaštićenim vrstama.

Strogo zaštićene životinjske vrste koje dolaze na širem području obuhvata Programa zaštite divljači "GRAD DRNIŠ":

Sisavci

Vuk (*Canis lupus*)
Divlja mačka (*Felis silvestris*) – L
Dugokrili pršnjak (*Minopterus schreibersi*)
Velikouhi šišmiš (*Myotis bechsteinii*)
Dugonogi šišmiš (*Myotis capaccinii*)
Riđi šišmiš (*Myotis emarginatus*)
Blazijev potkovnjak (*Rhinolophus blasii*)
Južni potkovnjak (*Rhinolophus euryale*)
Veliki potkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*)
Mali potkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*)

Ptice

Jastreb (*Accipiter gentilis*)
Kobac (*Accipiter nisus*)
Vodomar (*Alcedo altithis*)
Primorska trepteljka (*Anthus campestris*)
Suri orao (*Aquila chrysaetos*)
Ušara (*Bubo bubo*)
Čukavica (*Burhinus oedicnemus*)
Škanjac (*Buteo buteo*)
Kratkoprsta ševa (*Calandrella brachydactyla*)
Leganj (*Caprimulgus europaeus*)
Jurčica (*Carduelis cannabina*)
Češljugar (*Carduelis carduelis*)
Zelendur (*Carduelis chloris*)
Velika bijela čaplja (*Casmerodius albus*)
Dugokljuni puzavac (*Certhia brachydactyla*)
Zmijar (*Circaetus gallicus*)
Eja livadarka (*Circus pygargus*)
Šivalica (*Cisticola juncidis*)
Piljak (*Delichon urbicum*)
Veliki djetlić (*Dendrocopos major*)
Crvenoglavi djetlić (*Dendrocopos medius*)
Mali djetlić (*Dendrocopos minor*)
Crna žuna (*Dryocopus martius*)
Crnogrla strnadica (*Emberiza cirrus*)
Crnoglava strnadica (*Emberiza melanocephala*)
Crvendać (*Erithacus rubecula*)
Krški sokol (*Falco biarmicus*)
Sivi sokol (*Falco peregrinus*)
Voljić maslinar (*Hippolais olivetorum*)
Sivi voljić (*Hippolais pallida*)
Hridna lastavica (*Hirundo rupestris*)
Lastavica (*Hirundo rustica*)

Vijoglav (*Jynx torquilla*)
Slavuj (*Luscinia megarhynchos*)
Velika ševa (*Melanocorypha calandra*)
Pčelarica (*Merops apiaster*)
Modrokos (*Monticola solitarius*)
Žuta pastirica (*Motacilla flava*)
Muharica (*Muscicapa striata*)
Primorska bjeloguza (*Oenanthe hispanica*)
Sivkasta bjeloguza (*Oenanthe oenanthe*)
Vuga (*Oriolus oriolus*)
Ćuk (*Otus scops*)
Velika sjenica (*Parus major*)
Crnoglavi batić (*Saxicola torquatus*)
Šljuka (*Scolopax rusticola*) – samo gnijezdeća i proljetna, preletnička populacija, ostalo L
Žutarica (*Serinus serinus*)
Brgljaz kamenjar (*Sitta neumayer*)
Crvenokljuna čigra (*Sterna hirundo*)
Crnokapa grmuša (*Sylvia atricapilla*)
Bjelobrk grmuša (*Sylvia cantillans*)
Palčić (*Troglodytes troglodytes*)
Pupavac (*Upupa epops*)

Gmazovi

Kopnena kornjača (*Testudo hermanni*)
Ribarica (*Natrix tessellate*)
Poskok (*Vipera ammodytes*)
Primorska gušterica (*Podarcis siculus adriatica*)

Vodozemci

Gatalinka (*Hyla arborea*)
Smeđa krastača (*Bufo bufo*)
Zelena krastača (*Bufo viridis*)
Mala zelena žaba (*Pelophylax lessonae*)

Opis kratica:

Simbol "L" u napomenama označava da se vrsta nalazi i na popisu divljači Zakona o lovstvu ("Narodne novine", broj: 99/18., 32/19., 32/20.) te se gospodarenje odobrava sukladno članku 155. Zakona o zaštiti prirode ("Narodne novine", broj: 80/13., 15/18., 14/19., 127/19.), a provodi sukladno odredbama Zakona o lovstvu ("Narodne novine", broj: 99/18., 32/19., 32/20.) temeljem planova gospodarenja.

Strogo zaštićene životinjske vrste koje mogu imati utjecaja na lovno gospodarstvo ili na koje lovno gospodarstvo može imati utjecaj:

- **Sisavci**

Vuk (*Canis lupus* L.)

Prosječna je masa odrasloga vuka s područja Hrvatske 31 kg (Kusak, neobjavljeno). Od vrha nosa do vrha repa dugački su prosječno 170 cm (rep = 42 cm), a prosječna im je visina u grebenu 70 cm. Boja vučjega krzna ovisi o udjelu crnih, sivih i smeđih pokrovnih dlaka. U Hrvatskoj mu je boja krzna uvijek siva; leđa i rep su tamnosive boje koja prema trbuhu i nogama prelazi u svijetlosivu. Na prednjoj strani podlaktice najčešće ima tamnu prugu, iako su pronađeni i primjerci bez nje (Kusak, neobjavljeno). U različitim dijelovima svijeta žive vukovi kojima boja varira, u rasponu od bijele, preko svijetlosmeđe, crvenkaste, do sive i crne (Mech, 1970.). Vučji čopor je hijerarhijski ustrojen: roditeljski par vukova drži dominantan položaj, a ostali pripadnici čopora međusobno grade odnose nadređenosti i podčinjenosti. Dominantan vuk ili vučica odlučuje kada će čopor ići u lov, gdje će biti brlog, a hijerarhijska struktura vidljiva je i pri hranjenju na plijenu: podčinjeni vukovi jedu nakon nadređenih. Osim toga, jaka dominacija, osobito po ženskoj liniji, onemogućava parenje podčinjenih članova, bilo međusobno ili s jednim od dominantnih vukova. Tako samo jedna vučica u čoporu može imati mlade, što je jedan od mehanizama samoregulacije veličine populacije toga vršnog predatora. U isti je mah spriječeno i parenje u srodstvu. Nemogućnost parenja i nedostatak hrane tjera podčinjene vukove na napuštanje roditeljskoga čopora i njegova teritorija. To se najčešće događa u drugoj i trećoj godini života mladih vukova. Vučica se tjera jednom u godini, u razdoblju kraj siječnja - travanj, u sjevernijim predjelima kasnije, u južnijima ranije. Tjeranje traje tri tjedna, a samo parenje događa se u trećem tjednu. Skotnost traje 63 dana, a vučici se rađaju u brlogu koji je vučica prije iskopala. Ako se brlog ne uznemirava, vukovi se njime koriste i više godina uzastopno. U leglu je najčešće 4 - 7 mladih, koji su slijepi i gluhi do 11. - 15. dana života, a sišu do dobi od šest do osam mjeseci kada postupno prelaze na hranu koju im donose svi drugi članovi čopora. Mjesto na kojemu se nalaze vučici tijekom odrastanja i na koje se odrasli vukovi iz čopora svaki dan vraćaju zove se okupljalište. Štenad može tijekom ljeta biti i više puta premještena s jednog okupljališta na drugo. Do prve zime vučici već postižu veličinu odrasloga vuka i tada počinju putovati s čoporom. Spolnu zrelost postižu u dobi od 22 mjeseca, nakon čega mogu i napustiti svoj čopor (Mech, 1970.; Garms. i Borm, 1981.).

Divlja mačka (*Felis silvestris* Schreber) – opisana na str. br. 20.

- Ptice

Jastreb (*Accipiter gentilis* L.)

Jastreb je najveći pripadnik roda *Accipiter*. On je ptica grabljivica s kratkim i širokim krilima i dugim repom, što su prilagodbe manevriranju među drvećem u šumama u kojima živi i gnijezdi se. Mužjak je plavosiv odozgo sa sivim prugama odozdo, 49 – 57 cm dug s rasponom krila od 93 – 105cm. Ženka je mnogo veća, 58 – 64 cm duga s rasponom krila od 108 – 127cm, siva odozgo i odozdo. Ova vrsta lovi ptice i sisavce u šumama, oslanjajući se na brzinu u letu kroz guste šume. Oportunisti su, kao i većina ptica grabljivica. Njihov najvažniji plijen su golubovi, grlice i vrapčarke (većinom čvorci i vrane). Ponekada lovi močvarice do veličine divlje patke. Plijen je uglavnom manji od jastreba, ali ove ptice također ubijaju mnogo veće životinje, do veličine zeca. U proljetnoj sezoni parenja jastrebovi izvode spektakularne letove udvaranja, i to je najbolje vrijeme da ih se vidi. U ovo se vrijeme ponekad može čuti njihovo kliktanje slično galebovom. Odrasli se vraćaju na svoje teritorije do ožujka ili travnja i počinju nesti jaja u travnju ili svibnju. Na ovim teritorijama se skoro uvijek nalazi veliko i staro drveće u kojem se ove ptice gnijezde. Nesu 2 do 4 jajeta. Inkubacija traje od 28 do 38 dana. Mladi napuštaju gnijezdo nakon oko 35 dana i počnu letjeti nakon sljedećih 10 dana. Mogu ostati na roditeljskom teritoriju još godinu dana. Odrasli teritorije brane agresivno od bilo čega, pa i ljudi u prolazu.

Kobac (*Accipiter nisus* L.)

Kobac je sličan svom krupnijem rođaku, jastrebu kokošaru. Ženka je znatno krupnija od mužjaka, teška do 280 g, dok mužjak doseže samo 150 g. Dužina ženke je do 38 cm, mužjaka do 28 cm. Raskrivena ženka mjeri 70 do 80 cm, mužjak 60 do 65 cm. Noge su mu tanke i dugačke. Kljun je tipičan za ptice grabljivice. Ženka je na leđima smeđa, mužjak modrosiv. Na prsima je ženka siva, mužjak rdastosmeđ, oboje s tamnijim poprečnim prugama. Kraj donjeg dijela tijela je bijel. Dugi, ravno završeni rep ima četiri poprečne pruge. Mlade ptice su tipično jarebičje obojene. U letu se vide kratka i široko zaobljena krila. Kobac ptičar ne leti visoko, nekoliko udara krilima smjenjuje s jedrenjem. Kruži rijetko, nikada ne trepće krilima kao vjetruške. Dugački rep mu omogućuje veoma vješto manevriranje između stabala, grmlja i u krošnjama drveća. Kobac ptičar najviše voli šume s podrastom grmlja i čistinama i rubove šuma u sredogorju. Živi pritajeno, neupadljiv je i na mjestima gdje nije rijedak. Živi na mjestu ili skita, ali ne daleko. Zimi izgleda da tih ptica ima više, jer traže sitne ptice u blizini ljudskih naselja, posebno na ptičjim hranilištima. Kobac ptičar lovi plijen tako da sa stabla ili iz laganog leta jurne u brzi progon ili leti nisko iznad prepreka i nenadano se pojavi iznad jata preplašenih sitnih ptica. Za vrijeme lova prati svaki pokret odabrane žrtve, dok je ne uhvati široko raširenim prstima. Taj grabežljivac progoni svoj plijen sve do ljudskih naselja i ptičjih hranilišta i ne plaši se ni mase ljudi. Dogodi se da kobac ptičar pri žestokom napadu naleti na prepreku i ubije se

Suri orao (*Aquila chrysaetos* L.)

Suri orao jedna je od najvećih ptica grabljivica na području Dinarida. Dužina tijela mu je od 66 do 100 cm, a raspon krila od 150 do 240 cm. Perje mu je crnkasto, smeđe ili tamno smeđe boje, sa zlatnom bojom na zadnjem dijelu glave i vrata, po čemu su i dobili ime. Mladunci liče na odrasle jedinke, ali imaju bijeli rep i bijele fleke kod nožnog zgloba, koje se svakim mitarenjem postepeno smanjuju, da bi u petoj godini potpuno nestale. Glava je relativno mala, a rep velik. Na glavi se nalazi snažan kljun koji je povijen na dolje. Na snažnim nogama nalaze se 4 prsta, 3 su upravljena naprijed a jedan pozadi. Na prstima se nalaze velike i snažne kandže. Najčešće živi u planinskim predjelima, ali je to posljedica činjenice da ga je čovjek potisnuo sa otvorenih područja. Leti graciozno i visoko, često dugo jedreći. Izuzetno su moćne i brze ptice. Brzina kojom lete može dostići i do 240 km/h. Kada love, oslanjaju se na brzinu i dobar vid, koji je osam puta oštrije od čovjekovog. Vid je oštar jer imaju velike zjenice koje obezbjeđuju minimalno rasipanje svjetlosti, što omogućava uočavanje plijena sa velike razdaljine. Najčešće love u paru. Dok jedna ptica goni plijen, druga ga čeka u zasjedi. Plijen hvataju snažnim, moćnim nogama na kojima su oštre kandže. Kandže koristi za ubijanje i nošenje plijena, a kljun da plijen raskomada. Kao što love u paru, tako i zajednički jedu raskomadani plijen. Lov najčešće traje do podne. Surli orlovi se hrane gotovo svim životinjama koje uspijevaju uloviti: miševe, zečeve, kune, lisice, druge ptice, a katkad ulove i lane, jagnje ili jare. Tokom zime, u nestašici hrane mogu se hraniti i lešinama. Suri orlovi obično ostaju sa istim partnerom tokom cijelog života. Grade po nekoliko gnijezda na svojoj teritoriji, koje koriste i po nekoliko godina, najčešće na stijenama i liticama visokih planina ili na visokom drveću. Gnijezda grade od grančica i trave, koja mogu biti velika i do 2m u prečniku i 1m u visinu. Ženka polaže dva jaja u gnijezdo koja se često nalazi na nedostupnoj litici. Na jajima leže oko 45 dana, nakon čega se izlegu dva potpuno bijela ptića. Obično preživi samo starije ptić, jer on više naraste i izbori se za više hrane u gnijezdu. Česti su slučajevi i da stariji ptić ubije mlađeg, slabijeg. Smrtnost među ptićima je velika i veliki broj njih uginu tokom prvih nedelja života. Ako preživi prvu godinu, mlada ptica se osamostaljuje i sa 3 do 4 godine nalazi svoju teritoriju. Suri orlovi imaju malo prirodnih neprijatelja, pa mnogi žive dugo, i do 30 godina. Danas im je najveća prijetnja čovjek, odnosno gubitak prirodnih staništa, nedostatak hrane, lov, trovanje, strujni udari i sudari sa vjetroelektranama.

Ušara (*Bubo bubo* L.)

Ušara je najveća europska sova. Dužina tijela je do 75 cm, raspon krila 160-190 cm, a težina do 4,2 kg. Kada stoji, na glavi su joj istaknuti pernati čuperki nalik ušima, po kojima je dobila i ime. Perje je žutosmeđe sa tamnim šarama i odozgo uzdužnim prugama. Oči su joj velike i narančaste boje. Uške su joj također velike. Živi u gustim šumama, a hrani se miševima, štakorima, manjim sisavcima, ježevima, drugim pticama, ribama i žabama. Gnijezdi se na drveću, u dupljama ili napuštenim gnijezdima drugih grabljivica. Ženka polaže 2 do 4 jaja, na голу podlogu. Inkubacija traje 34 do 36 dana. O mladima se brinu oba roditelja, a gnijezdo napuštaju nakon 40 dana. Za let su sposobni nakon 50 do 60 dana, a samostalni su s 24 tjedna starosti.

Mužjak ušare glasa se sa dubokim i zvučnim hukanjem koje ponavlja u intervalima i koje se za mirnih noći može čuti i na udaljenosti od 2 do 3 km. Ženka se glasa lavežom, koji sličí glasanju lisice. Najčešće se glasa u sumrak ili u zoru.

Škanjac (*Buteo buteo* L.)

Škanjac je, nakon vjetruše, druga najrasprostranjenija ptica grabljivica u Europi. Na sjeveru Europe i po Rusiji je selica te se tamo dolazi samo gnijezditi, dok je u ostalim dijelovima Europe stanarica. Nalazi ga se na raznim staništima, od šume i rijetko pošumljenih područja preko obrađenih površina do vlažnih staništa kakva su tresetišta i cretovi. Živi na rubovima šuma, gdje gradi gnijezda. Srednje veličine i raznolike boje perja koja se može kretati od tamnosmeđe do skoro potpuno bijele. Smeđi primjerci su karakteristični po velikim bijelim mrljama s gornje strane krila. Duljina tijela se kreće od 51 – 57 centimetara, a raspon krila mu je od 110 – 150 cm. Težak je do 1 kg. Velika krila i širok kratak rep su prilagodba za jedrenje na zračnim strujama (termalima). Ženke su u pravilu nešto veće od mužjaka. Noge su mu kratke sa snažnim kandžama. Škanjac obično vreba s povišenog položaja (stupovi uz cestu, telefonski stupovi, stabla) a kad ugleda potencijalnu žrtvu laganim zamasima krila uzima zalet i potom se obrušava. Može ga se vidjeti i kako lebdi iznad jednog mjesta na livadi ili njivi, čekajući da se pojavi plijen. Isto tako, može ga se vidjeti kako hoda po zemlji, tražeći kukce i crve. Sluh mu je vrlo istančan i njime također otkriva plijen. Hrani se uglavnom malim sisavcima, ali zna loviti gmazove, vodozemce, kukce, beskralježnjake, mlade ptice, voluharice, miševe i gujvice. Ponekad se hrane i strvinama, što dovodi do toga da ih optužuju za napade na malu janjad. U vrijeme parenja mužjak i ženka škanjca izvode svadbeni let u zraku tako da si nogama dodaju grane. Vrhunac udvaranja je zajednički let isprepletenih nogu. Početkom proljeća ženka u gnijezdo snese najčešće tri jaja. Na njima sjede i mužjak i ženka, a iz njih se izliježu čučavci – mladi ptići koji su slijepi, goli i posve ovisni o roditeljima koji im donose hranu. Tek nakon četrdesetak dana oni postaju samostalni.

Zmijar (*Circaetus gallicus* Gmelin)

Glava, leđa i noge tamne su, a rep ima 3 do 4 pruge. Glava je široka, a noge su duge i gole. Kljun je relativno malen. To je velika ptica s rasponom krila 170 do 185 cm. Pari se od travnja do lipnja, a gnijezdo podiže na nižem drveću od granja, obloženo lišćem i travom. Gnijezdo je prilično malo za tako veliku pticu, a svake godine iznova grade novo. Ženka polaže samo jedno jaje na kojem sjedi 45 do 47 dana. Mlade hrane oba roditelja 70 do 75 dana. Spolno zreo postaje u trećoj ili četvrtoj godini. Kao što mu i ime kaže, hrani se zmijama i gušterima koje čine više od 95 % prehrane. Izuzetno je spretan i brz letač koji satima lebdi i kruži iznad krških staništa u potrazi za plijenom. Selica je koja u rujnu i listopadu seli u sjevernu Afriku, a ukoliko su zime blage, prezimljava u manjem boju u Sredozemlju. Živi na području Dinare.

Eja livadarka (*Circus pygargus* L.)

Eja livadarka ugrožena je grabljivica koja se u Hrvatskoj gnijezdi na prostranim livadama, poljoprivrednim krajolicima i zamočvarenim staništima visokih trava, šaševa i sitova. Ptice u brišućem letu pregledavaju teren i love male sisavce, guštere, zmije, vodozemce, manje ptice i krupne kukce. Mužjaci su crno-sive boje, dok su ženke šareno-smeđe. Selice su i zimuju u subsaharskoj Africi (Sahel) gdje se većinom hrane većim skakavcima. Svake godine, od svibnja do kolovoza, podižu 2 do 3 ptica u gnijezdima koja su izgrađena na tlu u gustom i visokoj travnatoj vegetaciji. Juvenilne ptice koje su tek napustile gnijezdo razlikuju se od odraslih crvenkasto obojenim ruhom. Mladi napuštaju gnijezdo od kraja lipnja do početka kolovoza. Zbog nedostatka prirodnih staništa u novije vrijeme gnijezde se i u žitnim poljima u kojima ptici često stradaju zbog mehaniziranog načina žetve.

U Hrvatskoj se eja livadarka većinom gnijezdi u Dalmaciji (Ravni kotari, polja uz Cetinu, otok Pag) i na krškim poljima Like. Brojnost gnijezdećih parova u nizinskoj Hrvatskoj opada, dok za Istru ne postoje recentni nalazi gniježđenja. Najviše je ugrožena prenamijenom livadnih staništa, krivolovom te u novije vrijeme vjetroelektranama koje se nerijetko postavljaju unutar njihovih teritorija i u neposrednoj blizini gnijezda.

Krški sokol (*Falco biarmicus* Temminck)

Krški sokol je ptica grabljivica iz porodice sokolova, srednje veličine, veći je od sivog sokola. Krški sokolovi žive u Africi, jugoistočnoj Evropi i Aziji. Odrasli su sivo-smeđe boje na leđima, s riđim ili žućkasto-smeđim tjemenom. Krški sokol se hrani pticama i šišmišima, a preferira otvorene ekosustve.

Sivi sokol (*Falco peregrinus* Tunstall)

Gornji dio tijela sivog sokola je tamnosive boje sa upadljivim pjegama. Lice mu je bjelkasto sa uočljivim crnim brkom. Tjeme je crvenkaste boje. Ručna pera na krilima su crna, a iznutra imaju bijele trake. Po cijelom tijelu protežu se crne pruge koje se prema kraju repa šire. Rubovi repa su sivo-bijeli. Kljun mu je taman, malo plavkast sa crnim krajem. Noge su u nijansama žute boje. Na gornjem dijelu kljuna ima izraslinu koja ulazi u donji dio kljuna i zove se zub. Zub imaju samo sokolovi, dok ga orlovi, kobci i jastrebovi nemaju. Zub služi za trganje vratnog kralješka plijena. U letu ga karakteriziraju uska krila i relativno kratak rep koji se pri kraju suzuje. Glasa se "ke-ke-ke" ili "gre-gre-gre". Sivi sokolovi su monogamne ptice, ali ako jedan od partnera uquine onaj drugi ubrzo nađe novog partnera. Sivi sokol ne gradi gnijezdo, nego zauzima gnijezdo drugih ptica i to najčešće vrana. Gnijezdi se na drveću, stijenama, ruševnim kulama, ali i na zemlji. Ženka jednom godišnje snese 2 – 4 jaja na kojima sjedi 28 do 35 dana, a nakon što se izlegnu mladi oni ostaju u gnijezdu 35 do 40 dana.

Nakon toga ih se još hrani i izvan legla. Sivi sokol specijaliziran je za lov ptica i to u letu. Lovi ptice do veličine patke, a najčešće lovi svrake, vrane, golubove, čvorke te male pjevice. Iznimno lovi sisavce i to uglavnom vjeverice. Gnijezdi se u cijeloj Europi, osim u najsjevernijim područjima kao što je Skandinavija i Island.

Ćuk (*Otus scops* L.)

Ptica je velika od 19 do 21 cm s rasponom krila od 47 do 54 cm. Sivkasto-smeđe je boje. Ima malu sivkastu glavu s velikim očima, ostrim kljunom pomoću kojega komada plijen na komadiće. Ima dva uzdignuta čuperka na vrhu glave. Na nogama ima četiri prsta s kandžama. Rep je kratak. Vrstan je letač u mraku i ljudskom uhu potpuno nečujan za vrijeme leta, potpomognut izrazito naprednim noćnim vidom, plijen hvata nožnim kandžama, najčešće u letu, te ga rijetko jede na samom mjestu hvatanja. Plijen odnosi na sigurno mjesto gdje ga u miru jede, pridržavajući ga kandžama na nogama dok ga otkida ostrim kljunom, ukoliko se ne radi o manjem plijenu pa ga odmah proguta u cijelosti. Ćuk se hrani kukcima i drugim beskralježnjacima, vodozemcima (najčešće žabama), te manjim sisavcima (miševima, voluharicama, puhovima itd.) i manjim pticama. Plijen ćuka su uglavnom životinje koje nisu našle noćno skrovište i one male životinje koje imaju određene noćne aktivnosti pa su stoga idealan plijen za ćukove. Podiže mlade na području od zapadnih i središnjih dijelova Europe do Zapadne i Srednje Azije, a zimuje na krajnjem jugu Europe i u Subsaharskoj Africi. Rijetki su na područjima sjeverno od područja razmnožavanja.

Šumska šljuka (*Scolopax rusticola* L.)

Pokrovno perje šljuke bene dolazi u dvije osnovne boje, ride-kestenasto odozgo te pepeljasto-ride po trbuhu. Ovakva kombinacija boja upotpunjena s poprečnim prugama osigurava izvrsnu prilagodbu šumskoj podlozi. Gornjim dijelom glave, od lubanje do zatiljka pružaju se naizmjenične tamne pruge, bitne za razlikovanje bene od ostalih vrsta šljuka. Velike, crne oči smještene su razmjerno visoko na glavi što osigurava šljuki široko vidno polje od gotovo 360°.

Ovaj položaj očiju govori ujedno i o razvijenosti i značaju osjeta vida za samu šljuku. Osim osjeta vida vrlo dobro je razvijen i sluh. Najizrazitiju karakteristiku u izgledu šljuke predstavlja do 8 cm dugi i ravni kljun. Šljuka bena je relativno mala ptica. Cijelo tijelo dugo je oko 30 cm, a raskriljena mjeri oko 60 cm. Težine odraslih primjeraka kreću se od 220 – 420 g. Pri tome valja naglasiti da su ženke neznatno veće i u prosjeku 10 g teže od mužjaka. Poznavajući činjenicu da su šljuke selice, njihov boravak u našoj zemlji moguće je očekivati u pravilu samo u kratkom dijelu proljeća i jeseni, u sklopu seobe na sjever i obratno. Tako se prve šljuke pojavljuju početkom ožujka, te se zadržavaju do polovice travnja. Vrhunac njihove brojnosti u našim krajevima tradicionalno pada na Josipovo, oko 19. ožujka. Danas se pak u sklopu općih klimatskih promjena ni šljuke više ne pridržavaju ovih termina. Kao stanište, šljuke preferiraju vlažna tla prekrivena listincem. Takva tla obično nalazimo u mladim šumama graba i hrasta, a vrlo često i u mladim branjevinama s većim udjelom breze. Razlog ovoj izbirljivosti u pogledu staništa leži prvenstveno u načinu prehrane, obzirom da pri traženju hrane šljuka dugim kljunom buši i prevrće tlo. To naravno ne bi bilo moguće na suhim i tvrdim tlima. Glavnina šlukine hrane je životinjskog podrijetla, a sastoji se od gujavica, različitih ličinki i kukaca. Samo iznimno, šljuka će jesti i razne sjemenke te šumske bobice.

Ugroženi i rijetki stanišni tipovi na području obuhvata Programa Zaštite divljači "GRAD DRNIŠ":

Prirodno stanište je jedinstvena funkcionalna jedinica kopnenog ili vodenog ekosustava, određena geografskim, biotičkim i abiotičkim svojstvima, neovisno o tome je li potpuno prirodno ili doprirodno. Sva istovrsna staništa čine jedan stanišni tip.

Stanište divlje vrste je okoliš određen specifičnim abiotičkim i biotičkim svojstvima, u kojem vrsta živi u bilo kojoj fazi svoga biološkog ciklusa.

Temeljem članka 52. stavak 2. Zakona o zaštiti prirode stanišni tip je u povoljnom stanju ako:

- je njegovo prirodno područje rasprostranjenosti i površina koju pokriva stalna ili se povećava;
- postoji, i u doglednoj budućnosti će se vjerojatno održati, specifična struktura i funkcije nužne za njegov dugoročni opstanak;
- su njegove značajne vrste u povoljnom staništu.

Temeljem stavka 3. istog članka očuvanje ekosustava osigurava se očuvanjem stanišnih tipova u povoljnom stanju, odnosno obnavljanjem stanišnih tipova kojima je narušeno povoljno stanje.

Ugrožena i rijetka staništa – Prema Pravilniku o popisu stanišnih tipova i karti staništa i EU Direktivi o staništima na području obuhvata Programa zaštite divljači "GRAD DRNIŠ" prisutna su neka ugrožena i rijetka staništa.

Prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa, ugroženi i rijetki stanišni tipovi prisutni na području obuhvata Programa zaštite divljači "GRAD DRNIŠ" su sljedeći:

*NKS kod	Naziv
C.3.5.1.	Istočnojadranski kamenjarski pašnjaci submediteranske zone (Sveza <i>Chrysopogono grylli-Koelerion splendentis</i> Horvatić 1973)
C.3.5.3.	Travnjaci vlasastog zmijska (Sveza <i>Scorzonerion villosae</i> Horvatić 1949)
D.3.4.2.3.	Sastojine oštrogličaste borovice (<i>Juniperus oxycedrus</i>)

*Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa (Narodne novine, broj: 27/2021. i 101/2022.)

5.3. EKOLOŠKA MREŽA

Ekološka mreža Republike Hrvatske proglašena je Uredbom o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže ("Nrodne novine", broj: 80/19.) te ju čine područja značajna za ptice (POP), područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS), vjerojatna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (vPOVS), posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (PPOVS).

Natura 2000 je ekološka mreža sastavljena od područja važnih za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova Europske unije. Njezin cilj je doprinijeti očuvanju povoljnog stanja više od tisuću ugroženih i rijetkih vrsta te oko 230 prirodnih i poluprirodnih stanišnih tipova. Dosad je u ovu ekološku mrežu uključeno oko 28000 područja na gotovo 20 % teritorija EU što je čini najvećim sustavom očuvanih područja u svijetu. **Natura 2000 se temelji na EU direktivama (Direktiva o pticama – Directive 2009/147/EC i Direktiva o staništima – Council Directive 92/43/EEC)**, područja se biraju znanstvenim mjerilima, a kod upravljanja tim područjima u obzir se uzima i interes i dobrobit ljudi koji u njima žive.

5.3.1. Područja ekološke mreže

Područja ekološke mreže RH (Natura 2000 područja)			
r.br.		Naziv područja	oznaka
1.	Područja očuvanja značajna za ptice – POP	Krka i okolni plato	HR1000026
2.	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS	Područje oko špilje Škarin Samograd	HR2000132
3.	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS	Šire područje NP Krka	HR2000918
4.	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS	Čikola	HR2000919
5.	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS	Svilaja	HR2000922

5.3.2. Ciljne vrste i ciljni stanišni tipovi područja ekološke mreže

EKOLOŠKA MREŽA RH (EU EKOLOŠKA MREŽA NATURA 2000)						
Područja očuvanja značajna za ptice – POP						
Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu	Znanstveni naziv vrste	Hrvatski naziv vrste	Status (G=gnjezdarica; P=preletnic, Z=zimovalica)	
HR1000026	Krka i okolni plato	1	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	Crnoprugasti trstenjak		Z
		1	<i>Alcedo atthis</i>	Vodomar	G	Z
		1	<i>Alectoris graeca</i>	Jarebica kamenjarka	G	
		1	<i>Anthus campestris</i>	Primorska trepetiljka	G	
		1	<i>Aquila chrysaetos</i>	Suri orao	G	
		1	<i>Botaurus stellaris</i>	Bukavac	G	P Z
		1	<i>Bubo bubo</i>	Ušara	G	
		1	<i>Buhinus oedicnemus</i>	Čukavica	G	
		1	<i>Calandrella brachydactyla</i>	Kratkoprsta ševa	G	
		1	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Leganj	G	
		1	<i>Circaetus gallicus</i>	Zmijar	G	
		1	<i>Circus aeruginosus</i>	Eja močvarica		Z
		1	<i>Circus cyaneus</i>	Eja strnjarica		Z
		1	<i>Dendrocopos medius</i>	Crvenoglavi djetlić	G	
		1	<i>Egretta garzetta</i>	Mala bijela čaplja		P
		1	<i>Falco columbarius</i>	Mali sokol		Z
		1	<i>Falco peregrinus</i>	Sivi sokol	G	
		1	<i>Hippolais olivetorum</i>	Voljić maslinar	G	
		1	<i>Ixobrychus minutus</i>	Čapljica voljak	G	P
		1	<i>Lanius collurio</i>	Rusi svračak	G	
		1	<i>Lanius minor</i>	Sivi svračak	G	
		1	<i>Lullula arborea</i>	Ševa krunica	G	
		1	<i>Melanocorypha calandra</i>	Velika ševa	G	
		1	<i>Pandion haliaetus</i>	Bukoč		P
		1	<i>Pernis apivorus</i>	Škanjac osaš	G	
		1	<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>	Mali vranac		P Z
		1	<i>Porzana parva</i>	Siva štijoka	G	P
		1	<i>Porzana porzana</i>	Riđa štijoka	G	P
		1	<i>Porzana pusilla</i>	Mala štijoka		P
		2	značajne negnijezdeće (selidbene) populacije ptica (patka žličarka (<i>Anas clypeata</i>), kržulja (<i>Anas cercca</i>), zviždara (<i>Anas penelope</i>), divlja patka (<i>Anas platyrhynchos</i>), patka pupčanica (<i>Anas querquedula</i>), glavata patka (<i>Aythya ferina</i>), krunata patka (<i>Aythya fuligula</i>), crvenokljuni labud (<i>Cygnus olor</i>), liska (<i>Fulica atra</i>), kokošica (<i>Rallus aquaticus</i>))			

EKOLOŠKA MREŽA RH (EU EKOLOŠKA MREŽA NATURA 2000)				
Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS (Područja od značaja za Zajednicu - SCI)				
Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip	Hrvatski naziv vrste/hrvatski naziv staništa	Znanstveni naziv vrste/šifra stanišnog tipa
HR2000132	Područje oko špilje Škarin Samograd	1	južni potkovnjak	<i>Rhinolophus euryale</i>
		1	oštrouhi šišmiš	<i>Myotis blythii</i>
		1	dugokrili pršnjak	<i>Miniopterus schreibersii</i>
		1	dugonogi šišmiš	<i>Myotis capaccinii</i>
		1	veliki šišmiš	<i>Myotis myotis</i>
		1	jadranska kozonoška	<i>Himantoglossum adriaticum</i>
		1	dalmatinski okaš	<i>Proterebia afra dalmata</i>
		1	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310
		1	Istočno submediteranski suhi travnjaci (Scorzoneraetalia villosae)	62A0

EKOLOŠKA MREŽA RH (EU EKOLOŠKA MREŽA NATURA 2000)				
Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS				
Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip	Hrvatski naziv vrste/hrvatski naziv staništa	Znanstveni naziv vrste/šifra stanišnog tipa
HR2000918	Šire područje NP Krka	1	Bjelonogi rak	<i>Austropotamobius pallipes</i>
		1	Dalmatinska gaovica	<i>Phoxinellus dalmaticus</i>
		1	Mren	<i>Barbus plebejus</i>
		1	Glavočić crnotrus	<i>Pomatoschistus canestrini</i>
		1	Čovječja ribica	<i>Proteus anguinus</i>
		1	Kprena kornjača	<i>Testudo hermanni</i>
		1	Barska kornjača	<i>Emys orbicularis</i>
		1	Crvenkrpica	<i>Zamenis situla</i>
		1	Mali potkovnjak	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
		1	Veliki potkovnjak	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
		1	Južni potkovnjak	<i>Rhinolophus euryale</i>
		1	Blazijev potkovnjak	<i>Rhinolophus blasii</i>
		1	Dugokrili pršnjak	<i>Miniopterus schreibersii</i>
		1	Velikouhi šišmiš	<i>Myotis bechsteinii</i>
		1	Oštrouhi šišmiš	<i>Myotis blythii</i>
		1	Dugonogi šišmiš	<i>Myotis capaccinii</i>
		1	Ridi šišmiš	<i>Myotis emarginatus</i>
		1	Vidra	<i>Lutra lutra</i>
		1		<i>Anisus vorticulus</i>
		1	Livadni procjepak	<i>Chouardia litardierei</i>
		1	Oštrulja	<i>Aulopyge huegelii</i>
		1	Istočno submediteranski suhi travnjaci (Scorzoneraetalia villosae)	62A0
		1	Karbonatne stijene sa hazmofitskom vegetacijom	8210
		1	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310
		1	Sedrene barijere krških Rijeka Dinarida	32A0

PZD "GRAD DRNIŠ"

		1	Vodni tokovi s vegetacijom <i>Ranunculus fluitantis</i> i <i>Callitriche-Batrachion</i>	3260
		1	Mediteranske makije u kojima dominiraju borovice <i>Juniperus</i> spp.	5210
		1	Otvorene kserotermofilne pionirske zajednice na karbonatnom kamenitom tlu	6110
		1	Vazdazelene šume česmine (<i>Quercus ilex</i>)	9340
		1	Mediteranske povremene lokve	3170
		1	Poplavne miješane šume <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> , <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> ili <i>Fraxinus angustifolia</i>	91F0

EKOLOŠKA MREŽA RH (EU EKOLOŠKA MREŽA NATURA 2000) Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS				
Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip	Hrvatski naziv vrste/hrvatski naziv staništa	Znanstveni naziv vrste/šifra stanišnog tipa
HR2000919	Čikola	1	dalmatinska gaovica	<i>Phoxinellus dalmaticus</i>
		1	oštrulja	<i>Aulopyge huegelii</i>

EKOLOŠKA MREŽA RH (EU EKOLOŠKA MREŽA NATURA 2000) Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS				
Identifikacijski broj područja	Naziv područja	Kategorija za ciljnu vrstu/stanišni tip	Hrvatski naziv vrste/hrvatski naziv staništa	Znanstveni naziv vrste/šifra stanišnog tipa
HR2000922	Svilaja	1	vuk	<i>Canis lupus</i> *
		1	modra sasa	<i>Pulsatilla vulgaris</i> ssp. <i>grandis</i>
		1	dalmatinski okaš	<i>Proterebia afra dalmata</i>
		1	Ilirske bukove šume (Aremonio-Fagion)	91K0
		1	Špilje i jame zatvorene za javnost	8310
		1	Istočno submediteranski suhi travnjaci (<i>Scorzoneraetalia villosae</i>)	62A0

Kategorija za ciljnu vrstu:

1 = međunarodno značajna vrsta za koju su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 1. Direktive o pticama (Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana verzija) (SL L 20, 26.1.2010.))

2 = redovite migratorne vrste za koje su područja izdvojena temeljem članka 4. stavka 2. Direktive o pticama (Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana verzija) (SL L 20, 26.1.2010.))

Mjere zaštite:

- Neće se odlagati otpad u i u blizini vodenih površina.
- Onemogućiti će se svako nastajanje odlagališta otpada, te provoditi mjere zaštite od požara.
- Neće se koristiti sredstva štetna za životinje ili stanište prilikom provođenja mjera propisanih Programom zaštite divljači.

5.3.3. Analiza utjecaja aktivnosti planiranih Planom i opis načina ublažavnja utjecaja (na ciljne vrste i stanišne tipove)

- Vrste koje se nalaze na popisu divljači (sukladno Zakonu o lovstvu), a ujedno su i ciljne vrste gore navedenog područja ekološke mreže su: patka divlja gluhara (*Anas platyrhynchos*), glavata patka (*Aythya ferina*), krunata patka (*Aythya fuligula*), patka pupčanica (*Anas querquedula*), kržulja (*Anas crecca*) i liska crna (*Fulica atra*) kao ciljne vrste područja HR1000026 Krka i okolni plato, iako neke od navedenih vrsta obitavaju unutar obuhvata ovog programa, ovim se lovnogospodarskim planom neće gospodariti navedenim vrstama pa neće biti direktnih, negativnih utjecaja na njih.
- Na ostale vrste ptica močvarica i grabljivica neće biti negativnog utjecaja jer ih se neće uznemiravati u vrijeme razmnožavanja, a nisu ni predmet lovnog gospodarenja.
- U zoni radijusa 100 metara od aktivnih gnijezda strogo zaštićenih ptica grabljivica ili ako se pronađe nastamba vidre, u zoni od 300 m od nastambi vidre, neće se provoditi aktivnosti u vrijeme njihovog razmnožavanja, tako da neće biti niti značajnog negativnog utjecaja na iste.
- Vukom se u Hrvatskoj gospodari sukladno Planu upravljanja te ovaj program nema utjecaja na vuka.
- Kako je ovo program zaštite divljači, kojim se ne propisuje gradnja ni održavanje lovnogospodarskih objekata, ovaj program neće imati nikakvog utjecaja na populacije šišmiša.
- Na ostale ciljne vrste koje su usko vezane uz vodu i vodena područja, ovaj program neće imati nikakvog utjecaja jer se njime propisuje provođenje mjera isključivo prema divljači u naseljima.
- Procjena brojnog stanja divljači i ostalih životinjskih vrsta prema godišnjoj dinamici neće imati negativan utjecaj na ciljne vrste područja ekološke mreže jer će se procjenjivati samo brojno stanje divljači te se za potrebe ovo aktivnosti ne koriste nikakve štetne tvari niti instrumenti koji bi mogli negativno utjecati na ciljne vrste i stanišne tipove.
- Provedba preventivnih, dijagnostičkih, kurativnih i higijensko – zdravstvenih mjera radi zdravstvene zaštite divljači, ljudi i stoke, neće imati negativnih utjecaja na cilje vrste i stanišne tipove jer će se u slučaju potrebe za provođenjem navedenih mjera provoditi i zaštita ciljnih vrsta i staništa.
- Podjela zaštitnih sredstava korisnicima površina obuhvaćenih Programom radi sprječavanja šteta nema nikakvog utjecaja na ciljne vrste i stanišne tipove.
- Rastjerivanje divljači i uklanjanje gnijezda problematičnih vrsta (najčešće vrane), neće imati negativnog utjecaja na ciljne vrste i stanišne tipove, a može imati pozitivnog utjecaja iz razloga jer će se ciljano uklanjati gnijezda vrana koje su za vrijeme gniježđenja agresivne prema ostalim životinjskim vrstama te se hrane malim životinjama (žabe, kukci), jajima i mladim pticama. Njihovim rastjerivanjem povećat će se površine za gniježđenje i razmnožavanje ostalih vrsta pa tako i ciljnih vrsta. Kako na predmetnom području za sada nema vrane gaćac, a vrana siva se ne radi kolonije već se gnijezdi pojedinačno, vrlo je mala vjerojatnost primjena ove mjere prema pticama u razdoblju trajanja programa. Ova aktivnost neće imati nikakvog utjecaja na stanišne tipove.
- Stupičarenje – postavljanje selektivnih klopki (živolovki) za hvatanje problematičnih vrsta divljači te postupanje s uhvaćenim vrstama divljači uz poštivanje zakona i propisa neće imati utjecaja na ciljne vrste i stanišne tipove jer će se ciljano hvatati određena vrsta divljači.
- Hortikulturni i arborikulturni zahvati neće imati negativnog utjecaja na ciljne vrste i stanišne tipove jer se ovim planom gospodari samo na građevinskom zemljištu i prometnicama unutar naselja.
- Sokolarenje neće imati utjecaja na ciljne vrste i stanišne tipove jer će se mjera provoditi ciljano na određenu vrstu divljači.
- Eventualni odstrjel divljači uz poštivanje svih zakonskih i podzakonskih akata vezanih za tu aktivnost neće imati utjecaja na ciljne vrste i stanišne tipove jer će se ciljano odstrjeljivati određena vrsta divljači.

Sve mjere propisane ovim programom provodit će se uz poštivanje svih Zakonskih i Podzakonskih propisa, uz ishođenje prethodnih odobrenja od strane nadležnih institucija, uz dopuštenje vlasnika površina ili ustanova koje upravljaju predmetnim površinama.

5.3.4. Obrazac za izvješćivanje

OBRACZAK ZA EVIDENCJĘ UGROŻENI I STROGO ZAŚCIEPIENI W ROSTACH I CELNI W ROSTACH PODCZAS EKOLOGICZNEJ REZERWACJI

[illegible]

*Dostaviti najmanje jednom godišnje nadležnom Ministarstvu

****Nije nužno upisati**

**** Jedinka, par, kolonijalni organizam, jato, čopor, krdo, plova, busen, jastuk, gomila, kolonija, prelet ili ostalo

****Živa, ozlijeđena/bolesna/oštećena ili mrtva

*****Toponim, predjel, šumski odjel/odsjek, geografske koordinate i dr.

PROCJENA BROJNOG STANJA DIVLJAČI – OBRASCI PZD – 2 i PZD – 3

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA				
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
		grla										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2025./ 31. 03. 2026.												
	srna obična											
	svinja divlja											

PZD – 2

[illegible]

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA				
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
		grla										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2027./ 31. 03. 20228.												
	srna obična											
	svinja divlja											

PZD – 2

[illegible]

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA				
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
		grla										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2029./ 31. 03. 2030.												
	srna obična											
	svinja divlja											
								</				

PZD – 2

[illegible]

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA				
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
		grla										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2031./ 31. 03. 2032.												
	srna obična											
	svinja divlja											

PZD – 2

[illegible]

PROCJENA BROJNOG STANJA KRUPNE DIVLJAČI												
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA								Σ		ΣΣ
		POMLADAK		MLADA		SREDNJA		ZRELA				
		M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
		grla										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
01. 04. 2033./ 31. 03. 2034.												
	srna obična											
	svinja divlja											

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2025./ 31. 03. 2026.							
	jazavac						
	mačka divlja						
	kuna bjelica						
	lasica mala						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	golub pećinar						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gaćac						
	čavka zlogodnjača						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
01. 04. 2026./ 31. 03. 2027.						
	jazavac					
	mačka divlja					
	kuna bjelica					
	lasica mala					
	zec obični					
	lisica					
	čagalj					
	tvor					
	trčka skvržulja					
	golub divlji grivnjaš					
	golub pećinar					
	patka divlja gluvara					
	vrana siva					
	vrana gačac					
	čavka zlogodnjača					
	svraka					
	šojka kreštalica					

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2027. / 31. 03. 2028.							
	jazavac						
	mačka divlja						
	kuna bjelica						
	lasica mala						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	golub pećinar						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	čavka zlogodnjača						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
01. 04. 2028./ 31. 03. 2029.						
	jazavac					
	mačka divlja					
	kuna bjelica					
	lasica mala					
	zec obični					
	lisica					
	čagalj					
	tvor					
	trčka skvržulja					
	golub divlji grivnjaš					
	golub pećinar					
	patka divlja gluvara					
	vrana siva					
	vrana gaćac					
	čavka zlogodnjača					
	svraka					
	šojka kreštalica					

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
01. 04. 2029./ 31. 03. 2030.						
	jazavac					
	mačka divlja					
	kuna bjelica					
	lasica mala					
	zec obični					
	lisica					
	čagalj					
	tvor					
	trčka skvržulja					
	golub divlji grivnjaš					
	golub pećinar					
	patka divlja gluhara					
	vrana siva					
	vrana gačac					
	čavka zlogodnjača					
	svraka					
	šojka kreštalica					

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2030./ 31. 03. 2031.							
	jazavac						
	mačka divlja						
	kuna bjelica						
	lasica mala						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	golub pećinar						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gaćac						
	čavka zlogodnjača						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
01. 04. 2031./ 31. 03. 2032.						
	jazavac					
	mačka divlja					
	kuna bjelica					
	lasica mala					
	zec obični					
	lisica					
	čagalj					
	tvor					
	trčka skvržulja					
	golub divlji grivnjaš					
	golub pećinar					
	patka divlja gluhara					
	vrana siva					
	vrana gaćac					
	čavka zlogodnjača					
	svraka					
	šojka kreštalica					

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI						
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ
		MLADI		ODRASLA		
		M	Ž	M	Ž	
		grla/kljunova				
1	2	3	4	5	6	7
01. 04. 2032. / 31. 03. 2033.						
	jazavac					
	mačka divlja					
	kuna bjelica					
	lasica mala					
	zec obični					
	lisica					
	čagalj					
	tvor					
	trčka skvržulja					
	golub divlji grivnjaš					
	golub pećinar					
	patka divlja gluvara					
	vrana siva					
	vrana gaćac					
	čavka zlogodnjača					
	svraka					
	šojka kreštalica					

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2033./ 31. 03. 2034.							
	jazavac						
	mačka divlja						
	kuna bjelica						
	lasica mala						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	golub pećinar						
	patka divlja gluhara						
	vrana siva						
	vrana gačac						
	čavka zlogodnjača						
	svraka						
	šojka kreštalica						

PROCJENA BROJNOG STANJA SITNE DIVLJAČI							
LOVNA GODINA	VRSTA DIVLJAČI	DOBNA STRUKTURA				Σ	
		MLADI		ODRASLA			
		M	Ž	M	Ž		
		grla/kljunova					
1	2	3	4	5	6	7	
01. 04. 2034./ 31. 03. 2035.							
	jazavac						
	mačka divlja						
	kuna bjelica						
	lasica mala						
	zec obični						
	lisica						
	čagalj						
	tvor						
	trčka skvržulja						
	golub divlji grivnjaš						
	golub pećinar						
	patka divlja gluvara						
	vrana siva						
	vrana gaćac						
	čavka zlogodnjača						
	svraka						
	šojka kreštalica						

6. MJERE ZAŠTITE DIVLJAČI

Članak 59. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači predviđa sljedeće mjere zaštite:

1. zabranu lova divljači osim izuzetaka propisanih Zakonom o lovstvu i ovim Pravilnikom;
2. provedbu preventivnih, dijagnostičkih, kurativnih i higijensko – zdravstvenih mjera radi zdravstvene zaštite divljači, ljudi i stoke;
3. spašavanje divljači od elementarnih nepogoda;
4. poduzimanje preventivnih mjera kod izvođenja poljoprivrednih i drugih radova;
5. pravilan izbor i primjenu zaštitnih sredstava u poljoprivrednoj i šumarskoj proizvodnji;
6. suzbijanje nezakonitoga lova.

Članak 49. Zakona o zaštiti životinja, Zaštita divljih životinja pronađenih izvan prirodnog staništa:

1. divlja životinja pronađena izvan prirodnog staništa smješta se u sklonište koje osigurava njezino vraćanje u prirodno stanište ako je to moguće
2. ako nije moguće vraćanje divlje životinje u prirodno stanište, životinja se prvo nudi najbližem lovoovlašteniku u skladu s posebnim propisima o lovstvu, a ako je najbliži lovoovlaštenik ne može prihvatiti nudi se zoološkom vrtu koji je opremljen za njezino primanje.
3. ako se divlja životinja ne može smjestiti u sklonište, a lovoovlaštenik ili zoološki vrt nisu životinju u mogućnosti primiti, životinja se može usmrtniti.
4. Način postupanja s divljim životinjama pronađenim izvan prirodnog staništa iz ovog članka propisuju općim aktima pravnička tijela jedinica lokalne samouprave.

Provoditelj ovog Programa dužan je provoditi nadzor nad divljači i ostalim životinjskim vrstama. Sve propisane mjere se mogu izvršiti jedino stalnim nadzorom područja za kojeg je ovaj program izrađen, pri čemu se osobita važnost pridaje tzv. indirektnim čimbenicima opstanka divljači. Ti su čimbenici prikazani u točkama 2., 3., 4. i 5.

U slučaju da se pronađe bilo koja uginula jedinka potrebno je sukladno Pravilniku o stručnoj službi za provedbu lovnogospodarske osnove načiniti Zapisnik o šteti na divljači, koji je propisan spomenutim Pravilnikom. Lešina se dostavlja u veterinarsku stanicu, a ako se sumnja na neku bolest tad je veterinarska služba dužna propisati preventivne, dijagnostičke, kurativne i higijensko - zdravstvene mjere radi zdravstvene zaštite.

Ako se radi o strogo zaštićenoj vrsti, o tome treba izvijestiti i Ministarstvo nadležno za zaštitu prirode.

7. MJERE ZA SPRJEČAVANJE ŠTETA OD DIVLJAČI

Članak 60. Pravilnika o sadržaju, načinu izrade i postupku donošenja, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove, programa uzgoja divljači i programa zaštite divljači predviđa sljedeće mjere za sprječavanje štete od divljači:

1. edukaciju i suradnju s vlasnicima i korisnicima površina izvan lovišta;
2. nabavljanje kemijskih, bioloških i biotehničkih zaštitnih sredstava te njihovu besplatnu raspodjelu vlasnicima i korisnicima površina izvan lovišta na njihov zahtjev;
3. zaštitu usjeva i nasada izgonom divljači te uporabom zaštitnih sredstava i plašila, koju su dužni provoditi vlasnici i korisnici površina izvan lovišta o vlastitom trošku;
4. uklanjanje poljoprivrednih usjeva do agrotehničkog roka;
5. smanjivanje broja divljači kada zbog prevelike gustoće dolazi do gospodarski nedopustivih šteta.

Edukaciju, nabavu zaštitnih sredstava, smanjivanje broja divljači, financira i provodi naručitelj izrade PZD-a (Grad Drniš) u suradnji sa pravnom osobom za provođenje PZD-a koju određuje naručitelj izrade PZD-a (Grad Drniš).

Zahtjev za izradu ovog Programa je induciran počinjenim direktnim i indirektnim štetama koje čini divljač i povećanjem broja divljači na nelovnim površinama Grada Drniša.

Zbog navedenih okolnosti moraju se primjeniti mjere i zahvati kojima će se smanjiti brojnost populacije problematičnih vrsta, sukladno zakonskim regulativama.

Spomenuti ćemo neke od metoda suzbijanja povećane brojnosti divljači;

- ✓ **Protjerivanje divljači i uklanjanje gnijezda - sukladno zakonskim aktima**
- ✓ **Zvučni i vizualni efekti i plašila**
- ✓ **Kemijska sredstva - repelenti**
- ✓ **Postavljanje selektivnih zamki i klopki (živolovki)**
- ✓ **Hortikulturni i arborikulturni zahvati**
- ✓ **Sokolarenje**
- ✓ **Uporaba vatrenog oružja (lov)**

Svake godine će se prema obvezi koju propisuje Program zaštite divljači "GRAD DRNIŠ", obavljati procjena brojnog stanja svih vrsta divljači i ostalih životinjskih vrsta na području za koji je izrađen ovaj Program.

Prilikom utvrđivanja štete od divljači na području obuhvata PZD-a, naručitelj izrade PZD-a sa svojom pravnom osobom (stručna služba) koja provodi PZD određuje metode kojima će se spriječiti daljnje štetno djelovanje divljači, mjere izlučenja (korištenje lovačkog oružja) provodit će se u koordinaciji sa nadležnom policijskom postajom na zahtjev Grada Drniša.

Na području obuhvata ovog Programa u zoni koja je Prostornim planom određena kao građevinska zona, nije poželjno prisustvo bilo koje vrste divljači te će se na tom području uklanjati sve jedinke.

Površine ovog Programa mogu predstavljati relativno povoljna staništa za neke vrste divljači, ali u pojedinim slučajevima iste vrste mogu predstavljati izravnu ugrozu prema stanovništvu. Zbog toga se preporuča poštivati počela socijalnog kapaciteta, kao što je to slučaj i u drugim zemljama.

Sukladno tome preporučuju se sljedeći socijalni kapaciteti za površinu obuhvata Programa zaštite divljači "GRAD DRNIŠ":

• Srna obična	0 grla
• Svinja divlja	0 grla
• Jazavac	0 grla
• Mačka divlja	0 grla
• Kuna bjelica	0 grla
• Lasica mala	0 grla
• Zec obični	10 grla
• Lisica	0 grla
• Čagalj	0 grla
• Tvor	0 grla
• Trčka	10 kljunova
• Golub divlji grivnjaš	30 kljunova
• Golub divlji pećinar	30 kljunova
• Patka divlja gluhara	30 kljunova
• Vrana siva	20 kljunova
• Vrana gaćac	20kljunova
• Čavka zlogodnjača	10kljunova
• Svraka	10kljunova
• Šojka	10 kljunova

Redukcija divljači obavljat će se u skladu s Protokolom za postupanje, koji će se donijeti u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova, uz moguću stručnu pomoć Ministarstva nadležnog za poslove lovstva. Protokol treba donijeti najkasnije u roku 6 mjeseci od dana dobivanja suglasnosti ovog Programa zaštite divljači.

Zakonom o lovstvu i podzakonskim aktima, svaka izlučena divljač mora se unijeti u propisani obrazac PZD – 4, a ukoliko se radi o uginuću nužno je sastaviti Zapisnik o šteti na divljači. Stručna služba za provedbu ovog Programa zaštite divljači mora provoditi sve mjere sukladno Pravilniku o uvjetima i načinu lova. **Popis svih Pravilnika koje je nužno znati i po kojima se provodi ovaj elaborat dan je u poglavlju Uvod, u popisu literature.**

**IZLUČENJE DIVLJAČI SA POVRŠINA OBUHVATA PROGRAMA ZAŠTITE DIVLJAČI
"GRAD DRNIŠ"**

PZD – 4

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01.04.20...../31.03.20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

OBAVLJENI LOV							
LOVNA GODINA	PODACI O ULOVLJENOJ DIVLJAČI				VRIJEME, MJESTO I NAČIN LOVA	PODACI O LOVCU	RAZLOG ZA OBAVLJANJE LOVA
	VRSTA	SPOL (m:ž)	DOB (god.)	TEŽINA (kg)			
1	2	3	4	5	6	7	8
01. 04. 20...../ 31. 03. 20.....							

8. BRIGA O DRUGIM ŽIVOTINJSKIM VRSTAMA

Kroz razdoblje važenja Programa zaštite divljači utvrđuju se osnovne mjere brige o ostalim životinjskim vrstama u cilju očuvanja i poboljšanja prirodnih staništa divljači te održavanje biološko – ekoloških odnosa, uvažavajući mogućnost staništa te biološke zahtjeve divljači i ostalih životinjskih vrsta:

- stalno praćenje obitavanja drugih životinjskih vrsta unutar područja za koje je izrađen Program s ciljem evidentiranja pojave novih vrsta te utvrđivanja vremenskog intervala obitavanja sezonskih, odnosno prolaznih vrsta;
- stalno praćenje gniježđenja i leženja životinjskih vrsta te vođenja mladunčadi u cilju procjene njihova brojnog stanja i ostvarenog prirasta;
- stalno praćenje bioloških zahtjeva životinjskih vrsta u pogledu mjesta hranjenja i utvrđivanja izvora - podrijetla hrane;
- evidentiranje svake jedinke pojedinih vrsta divljači, za koju se okularno po ostacima ili tragovima utvrdi da je usmrćena po drugim životinjskim vrstama, bez obzira je li korištena za hranu ili ne;
- praćenje ponašanja i zdravstvenog stanja životinjskih vrsta i dojava nadležnim ustanovama o pojavi uginuća i nađenim primjercima uginulih životinjskih vrsta, uz evidentiranje uzroka uginuća na dojavu iste ustanove ili prema vlastitoj procjeni;
- sprječavanje uništavanja legla, odnosno gnijezda i jaja životinjskih vrsta te uništavanje mladunčadi ili odraslih primjeraka;
- pojavom nove vrste ili većeg broja pojedine životinjske vrste zahtjev nadležnoj ustanovi za poduzimanjem odgovarajućih mjera u cilju sprječavanja štete od divljači.

9. PRIKAZ POTREBNIH FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU PROGRAMA ZAŠTITE DIVLJAČI

U desetogodišnjem razdoblju, a u uvjetima gospodarenja staništem (nelovne površine Grada Darniša), planirani su sljedeći **godišnji** troškovi za sprječavanja šteta od divljači.

VRSTA TROŠKA	CIJENA (eur)
Provođenje programa zaštite divljači (terenski obilasci stručne službe, monitoring, unos podataka u SLE, vođenje dokumentacije, organizacija izlučenja i zbrinjavanja, izrada planova, korespondencija sa nadležnim Ministarstvima)	2.000,00
Nabava opreme i pomagala (godišnje održavanje i popravci tehničkih pomagala, troškovi materijala, mamaca za životlovke i ostalo)	2.000,00
Oprema za izvođače radova na izlučenju i transportni troškovi (Direktni i indirektni troškovi stručne službe i terenskih radnika, naknada za provoditelje propisanih mjera i stručno osoblje, preventivne mjere i ostalo)	10.000,00
Troškovi znanstveno – istraživačkog rada i školovanja te obuke (Troškovi koji nastaju prilikom obuke izvođača, troškovi licence i ostalo)	500,00
Ostali troškovi (Marketing i komunikacija s medijima, izdavanje obavijesti i obilježavanje terena prilikom provođenja propisanih mjera, uredski materijal i ostalo)	500,00
UKUPNO	cca. 15.000,00

Nije moguće točno predvidjeti detaljniju raspodjelu troškova, u tablici su navedeni procijenjeni troškovi.

Budući da je moguće koristiti više metoda za suzbijanje šteta od divljači, provoditelju Programa je ostavljeno na izbor koju metodu će provoditi i sukladno tome koju opremu će nabavljati te vrste radova primjenjivati sukladno monitoringu tj. praćenju.

10. KRONIKA PROGRAMA ZAŠTITE DIVLJAČI

- štetan utjecaj važnijih elementarnih nepogoda;
- ostvareni prirast pojedine vrste divljači;
- stanje biljnih zajednica i životinjskih vrsta;
- dolazak i odlazak sezonskih vrsta;
- aktivnost stručne službe;
- štete od divljači te štete na divljači;
- pokusi za znanstvena istraživanja;
- antropogeni utjecaj;
- opažanja i nalazi rijetkih i strogo zaštićenih vrsta;
- ostalo.

LOVNA GODINA: _____

[illegible]

LOVNA GODINA: _____

LOVNA GODINA: _____

[illegible]

LOVNA GODINA: _____

[illegible]

LOVNA GODINA: _____

[illegible]

LOVNA GODINA: _____

[illegible]

11. PRILOZI PROGRAMU ZAŠTITE DIVLJAČI

- Akt o ustanovljenju područja za koje je izrađen Program;
- Zapisnik stručnoga povjerenstva za pregled Programa;
- Rješenje o provedenoj prethodnoj ocjeni prihvatljivosti Programa za ekološku mrežu;
- Suglasnost o odobrenju Programa;
- Karta zaštićenih područja;
- Karta ekološke mreže;
- Topografska karta PZD-a u prikladnom mjerilu.